

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər
Dünyanın ən güclüləri
sirasında Azərbaycan
Ordusu da
var - siyahı
yazısı səh.3-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 11 yanvar 2024-cü il Cümə axşamı № 4 (8377) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Yeddi namizəd, yeddi fevral:
seçkidə 2-ci kim olacaq - rəy

Prezidentliyə
namizədlərin təşviqat
kampaniyasına
hazırlıq gedir

yazısı səh.5-də

BƏD prezidentinin səfəri nələri
dəyisəcək - gözlənilən böyük
nəticələr, ərəb sərmayəsi...

yazısı səh.4-də

Perinatal Mərkəzdəki faciəyə
görə direktor və şöbə müdirləri
məsuliyyətə cəlb edildi

yazısı səh.3-də

Pul bazası 3.4 mlrd. artıb -
pozitivdir, yoxsa inflyasiya
təhlükəsi yaradır...

yazısı səh.6-də

Fransa özünü İran kimi aparır -
"demokrat"ların casus şəbəkəsi...

yazısı səh.7-də

Gürcüstan və Rusiya -
əbədi düşmən, yoxsa...

yazısı səh.8-də

Dövlət Xidməti mikrosahibkarlara
müraciət etdi

yazısı səh.12-də

BNA əməkdaşları klinikalardan
rüşvət alıb - ittiham aktı

yazısı səh.3-də

DSMF: "Pensiyalarda 10,8 faizlik
indeksləşmə gözlənilir"

yazısı səh.14-də

Xalq artisti adı onlardan alına bilər
- deputatdan açıqlama

yazısı səh.14-də

Türkiyə BMT ilə birgə
vacib təklif hazırlayır

yazısı səh.5-də

SÜLH MÜZAKİRƏLƏRİ SEÇKİDƏN SONRAYA KEÇİRİLİR? - İRƏVANDAN NÖVBƏTİ ABSURD İDDİALAR

Rəsmi İrəvan özünü sülhpərvər göstərmək üçün min donə girir; Azərbaycanı günahlandıraraq qarşı tərəf yekun sənədi imzalamamaqdan ötrü revansistlərə meydan verir; ekspertlərdən Paşinyan rejimini ifşa edən faktlar və maraqlı təhlillər

yazısı səh.9-də

Dünyada ərzaq ucuzlaşır, Azərbaycanda bahalashır - səbəb...

Ekspertlərdən ilginclik açıqlamalar; "Müəyyən tranzit xərcləri artıb, digər tərəfdən, ölkədə hələ də bəzi sahələr üzrə inhisarçılıq davam edir"

yazısı səh.11-də

Elçin Əmirbəyov:
"Fransanın
erməniperəst
mövqeyi sülh
perspektivlərinə
zərbə vurur"

yazısı səh.2-də

"Trendyol" dan
sifariş verilən
məhsullar niyə
gecikir?- DGK
sədri açıqladı

yazısı səh.10-də

Çingiz Abdullayev:
"Nətinənin
Fransadakı
heykəlinə qarşı
edilənlər
yolverilməzdir"

yazısı səh.7-də

Ərdoğan: “Türkiyəyə qarşı casusluq halları çoxalıb”

Son zamanlar Türkiyəyə qarşı casusluq halları çoxalıb.

APA-nın Türkiyə müxbirinin verdiyi xəbərə görə, bu barədə Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkənin Milli Kəşfiyyat Təşkilatının qurulmasının 97-ci il-dönümü münasibəti ilə keçirilən mərasimdə çıxışı zamanı bildirib.

Onun sözlərinə görə, ölkənin Milli Kəşfiyyat Təşkilatı son olaraq İsrailin bənzər cəhdlərinin qarşısını alaraq, peşəkarlığını sübut edib.

DYP hava şəraiti ilə bağlı piyadalara müraciət etdi

DİN-in Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi hava şəraiti ilə bağlı piyadalara müraciət edib. APA xəbər verir ki, müraciətdə deyilir: “Hazırda mövsümlə əlaqədar havanın tez qaralması, əsasən yağışlı, çiskinli olması digər hərəkət iştirakçıları kimi piyadalar üçün də bir sıra çətinliklər yaradır.

Təsədüfi deyil ki, mövcud meteoroloji şəraitdə yolların sürüşkənliyi, məhdudiyyətli görünmə məsafəsinin artması piyadaların vurulması ilə nəticələnən yol-nəqliyyat hadisələrinin sayına əhəmiyyətli dərəcədə təsir göstərir.

Bununla yanaşı, əksər hallarda piyadalar tərəfindən qeyri-sabit hava şəraitinin düzgün qiymətləndirilməməsi, yolu keçərkən təhlükəsizlik qaydalarına əməl olunmaması, həmçinin sutkanın qaranlıq vaxtı əlvan geyimlərə, üzərində işıqaytarıcı elementləri olan əşyalara üstünlük verilməməsi sonda xoşagəlməz hadisələrə gətirib çıxarır.

Lakin bəzən qar və ya yağış səbəbindən səkilərin, piyada keçidlərinin, onların konstruksiya elementlərinin sürüşkənliyi, yaxud yağmurlu havalarda intizamsız sürücülərin yolun ən müdafiəsiz iştirakçısı olan piyadalara qarşı məsuliyyətsiz davranışı piyadalar üçün əlavə çətinliklər yaradır.

Baş Dövlət Yol Polisi İdarəsi bir daha piyadalara müraciət edərək onları hazırda ölkə ərazisində hökm sürən qeyri-sabit hava şəraitində öz həyat və sağlamlılıqlarına qarşı daha diqqətli olmağa, yuxarıda sadalanan xüsusiyyətləri nəzərə alaraq, yol hərəkəti qaydalarına sözsüz əməl etməyə çağırır”.

Elçin Əmirbəyov: “Fransanın ermənipərəst mövqeyi sülh perspektivlərinə zərbə vurur”

Fransa vətəndaşı Martin Rayan Azərbaycanda gizli fəaliyyət göstərən ölkəsinin kəşfiyyatının əməllərinin qurbanı olub. Bu işə rəsmi Parisin ermənipərəst mövqeyi və addımları ilə Cənubi Qafqazda sülhün əldə olunması perspektivlərini necə sarsıtmasının sadəcə bir nümunəsidir.

Musavat.com xəbər verir ki, bu gün Fransanın “L’Opinion” nəşrində dərc olunan məqalədə Paris və Bakı arasında münasibətlərin növbəti dəfə kəskin pisləşməsi son “casus qalmaqalı” fonunda təhlil olunub.

Məqalənin müəllifi Jan-Dominik Merşe (Jean-Dominique Merchet) Azərbaycana qarşı casusluqda ittiham olunan M.Rayanın ötən ilin dekabrında Bakıda saxlanması barədə ətraflı danışır.

Müəllif saxlanılan şəxsin yaxın ətrafına istinad edərək

vurğulayıb ki, M.Rayan Fransanın Bakıdakı səfirliyində işləyən, Azərbaycan tərəfindən rəsmi statusuna uyğun olmayan fəaliyyətlərinə görə ölkədən çıxarılan iki fransız xarici kəşfiyyatçısının manipulyasiyasının qurbanı olub.

Məqalədə qeyd olunur ki, sözügedən səfirlik əməkdaşları M.Rayanı üçüncü ölkələr, xüsusən də İran və Türkiyə ilə bağlı həssas məlumatları toplayıb ötürməyə məcbur edib, onu təhlükəli oyunlarında istifadə edəblər.

Bu fonda Paris və Bakı arasında ikitərəfli münasibətlərin ciddi şəkildə pisləşməsinə toxunan müəllif Azərbaycan Prezidentinin xüsusi tapşırıqlar üzrə nümayəndəsi Elçin Əmirbəyovun Fransanın qərəzli ermənipərəst mövqeyini, o cümlədən onun İrəvana silah və texnika tədarükünü davam etdirməsini, habelə BMT Təhlükəsizlik Şurasında anti-Azərbaycan qətnəmə layihəsini irəli sürmək cəhdlərini qınayan ifadələrini sitat gətirib: “**Nəticədə Fransa Ermənistanla Azərbaycan arasında normallaşma prosesindən kənarda qaldı. Bundan başqa, o, öz davranışı ilə Avropa İttifaqının bu məsələdəki roluna mənfi təsir göstərir.**”

Rövnəq Abdullayevin səhhətində problem yarandı, AFFA-nın tədbiri təxirə salındı

AFFA prezidenti Rövnəq Abdullayevin səhhətində problem yaranıb.

Bu barədə qurumun mətbuat xidmətindən məlumat verilib.

Bu səbəblə AFFA-nın İcraiyyə Komitəsinin yanvarın 11-də Gəncədə keçiriləli olan iclası təxirə salınıb.

Həmçinin Gəncədə futbol akademiyasının açılışı da ləğv olunub. (Apasport.az)

Şagird yerdəyişməsi müvəqqəti dayandırıldı

2023-2024-cü tədris ilinin I yarımili üzrə şagirdlərin yerdəyişməsi prosesi müvəqqəti dayandırılıb.

Elm və Təhsil Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, tam orta təhsil səviyyəsi üzrə buraxılış imtahanlarına az müddət qaldığını nəzərə alaraq, XI sinif üzrə yerdəyişmə prosesi tədris ilinin sonunadək aktiv edil-məyəcək.

Məktəbəhazırlıq qrupları və I-X siniflər üzrə elektron yerdəyişmə prosesinin yenidən başlanılacağı tarix barədə ictimaiyyətə əlavə məlumat veriləcək.

Almaniya Səudiyyə Ərəbistanına silah tədarükünü bərpa edir

Almaniya hökuməti Səudiyyə Ərəbistanına 150 ədəd IRIS-T hava-hava raketinin ixracına icazə verib.

APA DP-ya istinadən xəbər verir ki, bu barədə Almaniya hökumət sözçüsü Steffen Seibert bu gün mətbuat konfransında deyib.

“Spiegel” xəbər jurnalının verdiyi xəbərə görə, bu məsələ ilə tanış olan təhlükəsizlik mənbəsi işə bildirib ki, dekabr ayında Almaniyanın Federal Təhlükəsizlik Şurası ixracı icazə verib.

Almaniyanın silah istehsalçısı “Diehl” tərəfindən istehsal olunan IRIS-T raketləri Səudiyyə Ərəbistanının “Eurofighter” təyyarələri tərəfindən istifadə olunur.

Hələ çatdırılması gözlənilən yeni partiyanın Səudiyyə Ərəbistanının son illərdə tükənmiş ehtiyatlarını doldurmaq üçün nəzərdə tutulduğunu deyən mənbə bildirib ki, bu raketlər son vaxtlar husilərin nəzarətində olan Yəmənə atılan pilotsuz təyyarələrini vurmaq üçün də istifadə olunub.

Xatırladaq ki, səudiyyəli jurnalist Camal Qaşıqçının 2018-ci ildə öldürülməsindən sonra Krallığa silah ixracı qadağan edilib.

Abşeronda narkokuryerdən 3 kq narkotik götürüldü

Abşeron Rayon Polis İdarəsinin əməkdaşları tərəfindən narkotik vasitələrin qanunsuz dövriyyəsinə qarşı növbəti əməliyyat keçirilib.

Daxili İşlər Nazirliyindən APA-ya verilən xəbərə görə, tədbir zamanı Ağdam rayon sakini Aslan Hacıyev saxlanılıb. Həmin şəxsin üzərinə və yaşadığı evə baxış zamanı 3 kiloqrama yaxın narkotik vasitə olan mariyuana götürülüb. Aşağıdakı zamanı müəyyən edilib ki, A.Hacıyev paytaxt və Abşeron rayonu ərazisində narkokuryerlik edərək ondan aşkar edilən mariyuananın satışını təşkil edib.

Faktla bağlı Abşeron RPI-də araşdırma aparılır. Narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsinin qarşısının alınması məqsədilə polis əməkdaşları tərəfindən mübarizə tədbirləri davam etdirilir.

2024-cü ilin ilk hərbi güc reytingi açıqlanıb. "Az-Politika.info" xəbər verir ki, bu barədə ABŞ-da yerləşən "Global Fire Power" mərkəzi paylaşım edib.

Bildirilib ki, 145 ölkənin yer aldığı siyahı hərbi qüvvələrin hərəkətliyi, döyüş meydanında aktiv qalma müddəti, təchizat, maliyyə vəziyyəti, ölkənin coğrafi mövqeyi, mövcud resursları kimi amillər nəzərə alınaraq tərtib edilib.

Sözügedən siyahıya görə, Azərbaycan 59-cu, Ermənistan isə 102-ci pillədə qərarlaşıb. Türkiyə ötən ilə müqayisədə 3 pillə irəliləyərək 8-ci olub.

Siyahıdakı ilk on ölkəni təq-

Dünyanın ən güclüləri sırasında Azərbaycan Ordusu da var - siyahı

Hərbi ekspert: "Azərbaycan və Türkiyə ordusunun mövqeyindən düşmənlər nəticə çıxarmalıdır"

dim edirik:

1. ABŞ. 2. Rusiya. 3. Çin. 4. Hindistan. 5. Cənubi Koreya. 6. Böyük Britaniya. 7. Yaponiya. 8. Türkiyə. 9. Pakistan. 10. İtaliya.

Hərbi ekspert, polkovnik Rövşən Məhərrəmov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, 145 ölkənin sırasında Azərbaycan Ordusunun 59-cu yerə sahiblənməsi çox yaxşı nəticədir. Əsas məsələ budur ki, Azərbaycan Ordusu gün-gündən güclənir. Bunu müxtəlif reyting hesabatlardan təsdiqləyir. 2020-ci ildəki 44 günlük müharibədə Azərbaycan Ordusunun nümayiş etdirdiyi döyüş qabiliyyəti ordumuzu 20-ci əsrin müasir ordularına yüksəltdi. Dünyanın bir sıra hərbi məktəblərində Azərbaycan Ordusunun 44 günlük müharibədəki taktikası, əməliyyatları öyrədilir, nümunə kimi göstərilir. Azərbaycan Ordusunun türk ordusu modelinə keçdi müharibədən sonra daha da sürətləndirilib. Diqqət edirsinizsə, açılan reyting siyahısında Türkiyə ordusu dünya üzrə 8-ci yerdədir. Bu, çox böyük nəticədir. Deməli, Azərbaycan Ordusu

dünyanın ən güclü 8-ci ordusu modelinə keçir. Reytingin yüksəlməsində bu amil də öz sözünü deyir. Şübhəsiz yaxın gələcəkdə Azərbaycan Ordusu reyting siyahısında daha da irəliləyəcək. Azərbaycanın müdafiə sənayesi inkişaf edir, bir çox silahları, mərmiləri özümüz istehsal edirik. Biz başqa ölkələrin ordularına da silah-sursat satırıq. Əslində

mən hesab edirəm ki, reyting cədvəlində yerimiz daha da irəliləyəcək. Ordumuzda bəzi çatışmazlıqlar aradan qaldırıldıqdan sonra reyting siyahısında yerimiz ciddi şəkildə irəliləyəcək".

Ekspert qeyd etdi ki, Ermənistan açıqlanan bu reyting siyahısında həm öz yerinə, həm də Azərbaycan Ordusunun yerinə baxmalı və nəticə çıxarmalıdır, sülhə razılaş-

malıdır: "Ermənistan Azərbaycanın hərbi müttəfiqi Türkiyənin, həmçinin Azərbaycan yaxın dostu Pakistanın ordusunun da siyahıdakı yerlərinə diqqət edib nəticə çıxarmalıdır. Türkiyə bir ildə reyting siyahısında üç pillə qabağa gəlib. Bu, çox yaxşı nəticədir. Çünki Türkiyə hərbi sənayesi çox inkişaf etdi".

□ **Əlibar SEYİDAĞA,**
"Yeni Müsavat"

Perinatal Mərkəzdəki faciəyə görə 3 nəfər cinayət məsuliyyətinə cəlb edildi

Mərkəzin direktoru və iki şöbə müdiri barəsində ev dustaqlığı qətimkan tədbiri seçildi

"Respublika Perinatal Mərkəzi" Publik Hüquqi Şəxsində baş vermiş yanğınla bağlı 3 vəzifəli şəxs cinayət məsuliyyətinə cəlb edilib.

Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə Baş Prokurorluğun Mətbuat xidməti məlumat yayıb.

Xəbər verildiyi kimi yanvarın 9-da "Respublika Perinatal Mərkəzi" PHŞ-nin inzibati binasında baş vermiş yanğınla bağlı Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin 225.3 (yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) və 314.3-cü (səhlənkarlıq iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddələri ilə cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaqın aparılması Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə tapşırılıb.

İlkin istintaq tədbirləri nəticəsində tibb müəssisəsinin 3 vəzifəli şəxsinin qanunsuz əməlləri ifşa edilib.

Belə ki, toplanmış sübutlarla mərkəzin direktoru Mehriban Abasquliyeva tərəfindən müəssisədə yanğın təhlükəsizliyi qaydalarına riayət edilməsi işinin düzgün təşkil olunmaması, hadisənin baş verdiyi mərkəzin anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin yenidoğulmuşların intensiv terapiya bölməsinin yerləşdiyi dördüncü mərtəbədəki palatasında tibbi avadanlıqların düzgün istismar olunmaması, palatada normadan artıq tibbi avadanlıqların istifadə edilməsi, habelə elektrik qidalandırıcılarda əvvəlki günlərdən yaranmış nasazlığın vaxtında aradan qaldırılmasını təmin etməməsinə əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Həmçinin istintaqla mərkəzin anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin müdiri Hamlet Mustafayev və dəstək xidmətləri şöbəsinin müdiri Elnur Əhmədlinin yanğın təhlükəsizliyinin təmin edilməsinə dair qaydaları pozmaları nəticəsində müəssisədə standartlara uyğun olmayan elektrik cihazlarından istifadə edilməsi, habelə istismara yararsız olan və qəza törədə bilən elektrik cihazlarındakı nöqsanların vaxtında aradan qaldırılmaması, bundan başqa, çoxsaylı tibbi avadanlıqların elektrik xətlərinin gücü və dözümlüliyü nəzərə alınmadan davamlı və nizamsız şəkildə xəstələrin müalicə alındığı palatalarda yerləşdirilməsi və istismarına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Qeyd olunanlar nəticəsində infant inkubator körpə küvezi və yeni doğulmuş körpələrin müalicəsi üçün nəzərdə tutulmuş digər tibbi avadanlıqlardan təhlükəli şəkildə və standartlara uyğun olmadan istifadə edilmiş, yanğın xəbərdarlığı vasitələri işlək vəziyyətdə olmamış, elektrik xətlərində baş vermiş normadan artıq yüklənmədən törəyən yanğın otağa yayılmış, bununla da, 4 körpə ölüb və müəssisəyə ciddi əmlak ziyanı dəyib.

İş üzrə Hamlet Mustafayev və Elnur Əhmədli Cinayət Məcəlləsinin 225.3-cü, Mehriban Abasquliyevaya isə həmin məcəllənin 314.3-cü maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək onlara həmin maddələrdə nəzərdə tutulan ittiham elan edilib, məhkəmənin qərarı əsasında hər üç təqsirləndirilən şəxs barəsində ev dustaqlığı və vəzifədən kənarlaşdırma növündə qətimkan tədbirləri seçilib.

Hazırda təqsirləndirilən şəxslərin digər qanunazidd əməllərinin, iş üzrə qanun pozuntularına yol vermiş digər şəxslərin dairəsinin müəyyən edilərək məsuliyyətə cəlb olunmaları, habelə bu kimi yanğının baş verməsinin səbəb və şəraitinin müəyyən edilməsi istiqamətində istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

BNA əməkdaşları klinikalardan rüşvət alıblar - ittiham aktı

Ləğv edilmiş "Bakı Nəqliyyat Agentliyi"nin Yol Hərəkətinin təşkili Şöbəsinin müdür müavini Vüqar Hüseynov və qurumun məsləhətçisi Hikmət Vəlizadənin cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi başlayıb.

APA xəbər verir ki, bu gün Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə hakim Rasim Sadıxovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə prokuror ittiham aktını elan edib.

İttihamla görə, özəl klinikalar, restoranlar və başqa obyektlərin qarşısında parklanmaya icazə almaqdan ötrü Bakı Nəqliyyat Agentliyinə külli miqdarda rüşvət verilib. Agentliyin yol hərəkətinin təşkili şöbəsinin müdür müavini Vüqar Hüseynov və bu şöbənin məsləhətçisi Hikmət Vəlizadə bu ittihamla həbs edilib.

İttihamla görə, "Avrasiya hospital"ın yerləşdiyi küçədə avtomobillərin qarşılıqlı hərəkətinə icazə olub. Klinikə rəhbərliyi orada sıxlığın azalmasını istəyib. Bakı Nəqliyyat Agentliyinin vəzifəliləri onlara uyğun addım atmaqdan ötrü klinikə rəhbərliyindən 7 min manat pul istəyib, son nəticədə 5 min alınıb.

Bundan sonra həmin küçədə "qarşılıqlı yol hərəkəti qadağandır" nişanı quraşdırılıb - av-

tomobillər üçün hərəkət birtərəfli olub.

"New Med" klinikasının önündə isə parklanmanın təşkilinə icazədən ötrü 5 min manat alınıb.

İttihamda qeyd edilir ki, Nərimanov rayonu, Əliyar Əliyev küçəsində yerləşən "Kuzə" restoranının rəhbərliyi də obyektin önündə parklanmaya icazədən ötrü BNA-ya rüşvət verib - 8 min manat istənilib, amma 6 500 manat alınıb.

İttihamda yazılıb ki, Bakıda çoxmərtəbəli binaların tikintisi ilə məşğul olan şirkətlərdən birinin rəhbərindən də rüşvət tələb edilib. Lakin o, pul verməyə razılaşmadığına görə BNA-dan "parklanmanın təşkilinə icazə verilmir" məktubunu alıb.

İttihamla münasibət bildirən təqsirləndirilən şəxslər onlara elan olunmuş ittiham üzrə özlərini təqsirli bilməyiblər. Onlar məhkəmənin hazırkı mərhələsində ətraflı ifadə vermək istəməyiblər. Vəkilləri isə deyiblər ki, təqsirləndirilən şəxslər şahidlər dindirildəndən sonra danışmaq istəyirlər. Hakimlər belə qərara gəliblər ki, növbəti iclasda şahidlərin dinlənilməsi təmin olunsun.

Proses yanvarın 30-da davam edəcək.

Qeyd edək ki, "Bakı Nəqliyyat Agentliyi" publik hüquqi şəxsin vəzifəli şəxslərinin qanunsuz əməlləri barədə həyata keçirilmiş əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində cinayət işi başlanıb.

İstintaqla agentliyin yol hərəkətinin təşkili şöbəsinin müdür müavini Vüqar Hüseynovun həmin vəzifədə işləyərkən qeyd olunan struktur qurumun məsləhətçisi Hikmət Vəlizadə ilə əlbir olaraq 2023-cü ilin iyun-iyul ayları ərzində Bakı şəhəri ərazisində parklanma sahələrinin təşkil olunması üçün müvafiq prosedurların həyata keçirilməsi müqabilində müxtəlif şəxslərdən ümumilikdə 16 min 500 manat məbləğində pul vəsaitini rüşvət qismində almasına əsaslı şübhələr müəyyən edilib.

Vüqar Hüseynov və Hikmət Vəlizadəyə Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə), 311.3.1, 311.3.2 və 311.3.3 (qabaqcadan əlbir olan qrup şəxs tərəfindən təkrar və külli miqdarda rüşvət alma) maddələri ilə ittiham elan edilib.

Qeyd edək ki, Bakı Nəqliyyat Agentliyi 2015-ci il dekabrın 21-də Nazirlər Kabineti yanında yaradılıb.

Agentlik 2022-ci il fevralın 7-də Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyinə verilib. 19 aprel 2023-cü ildə BNA ləğv olunub və əmlakı Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin tabeliyindəki Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyinin balansına verilib.

Xəbər verdiyimiz kimi, yanvarın 9-da Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyanın Azərbaycanla ilk rəsmi səfəri baş tutub. Səfər çərçivəsində bir sıra mühüm sənədlər, eləcə də Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu imzalanıb.

Səfər çərçivəsində Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Prezidenti Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyan ilə geniş tərkibdə görüşü olub. Görüşdə çıxış edən **Prezident İlham Əliyev** deyib ki, BƏƏ ilə əməkdaşlığımız çoxşaxəlidir, bir çox sahələri əhatə edir və yaxın keçmişdə enerji sahəsində, xüsusilə yaşıl enerji sahəsində çox önəmli addımlar atılıb: "Keçən ilin oktyabr ayında Azərbaycanda 230 meqavat gücündə günəş elektrik stansiyasının açılışı olmuşdur. Bu stansiyanın yaradılması ölkəmizin investisiyaları hesabına mümkün olmuşdur. Bu, sadəcə olaraq, birinci addımdır. İmzalanmış kontraktlar və anlaşma memorandumları əsasında Sizin ölkənizin sərmayələri hesabına Azərbaycanda 10 qiqavat yaşıl enerji istehsalı nəzərdə tutulur.

Keçən ay Bakıda daha iki önəmli sənəd imzalanmışdır. Onlardan biri - Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri ilə Azərbaycan arasında imzalanmış sənəd əsasında bir milyard dollarlıq maliyyə imkanı olan Birgə İnvestisiya Fondu yaradıldı. İkinci önəmli sənəd informasiya-kommunikasiya sektoruna aiddir".

Prezident Şeyx Məhəmməd bin Zayed Əl Nəhyan da bildirib ki, Strateji tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu, ölkələrimiz arasındakı əlaqələr strateji əhəmiyyət kəsb edir: "Ticarət, iqtisadiyyat, sənaye, kənd təsərrüfatı, mədəniyyət və təhsil sahələrində də əlaqələrimizin və əməkdaşlığımızın inkişafı istiqamətində söylərimizi səfərbər edəcəyik... Münasibətlərimizin inkişafı öz başlanğıcındadır. Biz də öz növbəmizdə ölkələrimiz arasında münasibətlərin daha da gücləndirilməsi və yeni körpülərin yaradılması istiqamətində söylərimizi səfərbər edirik...

Cənab Prezident, dünən də qeyd etdiyim kimi, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin bütün təcrübəsi hesab edin ki, Sizin əlinizdədir. Hər bir sahədə biz öz təcrübəmizi Sizinlə bölüşməyə, xüsusən də COP29-un keçirilməsində öz təcrübəmizi Sizinlə paylaşmağa hazırıq.

Bildiyiniz kimi, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin bir çox sahədə böyük təcrübəsi var, biz də Sizin kimi qardaş ölkə-

BƏƏ prezidentinin ilk rəsmi səfəri nələri dəyişəcək - gözlənilən böyük nəticələr, ərəb sərmayəsi...

İlham Şaban: "Qeyri-enerji sektoruna kiminsə gəlməsi mövcud mühitin dəyişib-dəyişməyəcəyindən birbaşa asılıdır"

lərlə bu təcrübəni paylaşmağa, bölüşməyə hər zaman hazırıq".

Qeyd edək ki, səfər çərçivəsində "Azərbaycan Respublikası ilə Birləşmiş Ərəb Əmirlikləri arasında Strateji Tərəfdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin Maliyyə Nazirliyi arasında əməkdaşlıq haqqında Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycan Respublikasının Energetika Nazirliyi və Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin İnvestisiya Nazirliyi arasında elektrik enerjisinin ötürülməsi layihələri üzrə İnvestisiya Əməkdaşlığına dair Anlaşma Memorandumu", "Azərbaycanın bərpa olunan və təmiz enerji potensialından istifadənin daha da gücləndirilməsi və Yaşıl Enerjinin İxracı Əməliyyatlarına imkan verən Strateji Əməkdaşlıq üzrə Çərçivə Müqaviləsi", "Azərbaycanda quruda quraşdırılacaq 1 GVt gücündə günəş və külək layihələrinin inşası üçün Tədbirlər Təqvim", "ADNOC və SOCAR şirkətləri arasında Strateji Əməkdaşlıq Sazişi" imzalanıb.

Səfərdən sonra **energetika naziri Pərviz Şahbazov**

"X" sosial şəbəkəsindəki hesabında Azərbaycanda bu ilin sonunadək ümumi gücü 760 MVt olan 2 günəş elektrik stansiyasının (GES) tikintisinə başlanılmasının planlaşdırıldığını qeyd edib.

Nazir qeyd edib ki, gələn il isə 240 MVt gücündə bir külək elektrik stansiyasının (KES) tikintisinə başlanılması planlaşdırılır. "BƏƏ ilə imzalanan elektrik enerjisinin ötürülməsi üzrə investisiya əməkdaşlığına dair Anlaşma Memorandumu, yaşıl enerji sahəsində Strateji Əməkdaşlıq üzrə Çərçivə Müqaviləsi və 1 QVt gücündə günəş və külək layihələrinin inşası üçün Yol Xəritəsi yaşıl dünya naminə həmrəyliyəmizin təzahürü olmaqla "yaşıl enerji" tərəfdaşlığımızı daha da möhkəmləndirəcək. İlin sonunadək ümumi gücü 760 MVt olan 2 GES, gələn il isə 240 MVt gücündə 1 KES-in tikintisinə başlamağı planlaşdırırıq", - paylaşımında bildirilir.

Qeyd edək ki, BƏƏ-nin dünyaca məşhur "Masdar" şirkəti ilə Azərbaycan Energetika Nazirliyi arasında imzalanmış sazişə əsasən Qaradağda 240 Mvt gücündə GES tikilərək 2023-cü ilin oktyabrında istifadəyə verilib. Dəyəri 250 milyon dollar hesablanan layihə BƏƏ şirkəti tərəfindən maliyyələşdirilib.

GES-in açılış mərasimi çərçivəsində "Masdar"la Azərbaycan hökuməti arasında 1 milyard dollar dəyərində yeni bərpa olunan enerji güclərinin yaradılmasına dair müqavilə imzalanıb.

Bundan əlavə, 2023-cü ilin avqustunda BƏƏ-nin Abu Dabi Milli Neft Şirkəti (ADNOC) Azərbaycanın Xəzər dənizində yerləşən "Abşeron" qaz-kondensat yatağının işlənməsində 30 faizlik iştirak payı əldə edib. Bu barədə SOCAR-ın yaydığı məlumata görə, avqustun 4-də Azərbaycan Respublikası Dövlət Neft Şirkəti (SOCAR), Fransanın TotalEnergies şirkəti və Abu Dabi Milli Neft Şirkəti (ADNOC) arasında "Abşeron" yatağının işlənməsi layihəsindəki payların alqı-satqısına dair müqavilənin imzalanma mərasimi keçirilib. Satınalma tamamlandıqdan sonra ADNOC şirkəti "Abşeron" qaz-kondensat yatağında 30 faiz iştirak payı əldə edəcək, SOCAR və TotalEnergies şirkətlərinin hər birinin iştirak payları isə müvafiq olaraq 35 faiz təşkil edəcək.

Azərbaycan hökumətində hesab edirlər ki, ADNOC-un BƏƏ hüduqlarından kənarda apstrim(hasilat) layihəsində ilk investisiyasını Azərbaycana yatırması ölkədə xarici sərmayədarlar üçün yaradılan əlverişli investisiya mühitinin növbəti təzahürüdür. İmzalanan müqavilə, həmçinin ADNOC-un "Masdar" vasitəsilə günəş, quru və dəniz küləklərindən və yaşıl hidrogendən 10 GVt bərpa olunan enerji tutumunun inkişaf etdirilməsi üçün SOCAR ilə əməkdaşlıq edərək, hər iki ölkənin ümumi enerji keçid gündəmini dəstəkləmək üçün investisiyasını tamamlayır.

Enerji məsələləri üzrə ekspert İlham Şabanın sözlərinə görə, BƏƏ əsasən Azərbaycanın enerji sektoruna investisiya yatırmağa həvəs göstərir: "Azərbaycanın bu ölkə ilə münasibətləri bütün müstəvilərdə son 20 ildə xeyli dərinləşib. Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin dünyada tanınan neft şirkəti olan ADNOC Azərbaycanın ikinci böyük qaz yatağına investisiya yatırır. Hesab edirəm ki, bu, çox uğurlu əməkdaşlıqdır. Çünki ADNOC nəinki regionda, həm də beynəlxalq səviyyədə həm ənənəvi, həm də bərpa olunan enerji layihələri-

İqtisadçı-alim, Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü Vüqar Bayramovun sözlərinə görə, son illərdə BƏƏ də daxil olmaqla, bir sıra ərəb ölkələri ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin dərinləşməsi müşahidə olunur: "BƏƏ yaşıl enerji sektorunda irihəcmli investisiyaları ilə tanınan ölkədir. Ölkəmizdə də bu sahəyə investisiya yatırmağa maraq göstərir. Bu səfər yaşıl enerji sahəsində ölkələr arasında əməkdaşlığın inkişafına təkan verəcək. Eyni zaman-

nin icrası sahəsində böyük nüfuz, yüksək müsbət imic qazanıb. Onunla əməkdaşlıq, tutaq ki, Neftçalada İran avtomobili yağmaqdan qat-qat yüksək əhəmiyyətlidir. Çünki ADNOC alternativ enerji sahəsində texnoloji baxımdan da dünyanın ilk onluğuna daxil olan şirkətdir. Azərbaycanda 2028-ci ilədək elektroenergetika haqqında yeni qanunun icrası tam təmin olunsay, sahədə bazar qanunlarının hökmranlığı baş tutsay, alternativ enerji layihələrinə yatırımlar qat-qat çoxalacaq".

Ekspertə görə, BƏƏ investitorlarının qeyri-enerji sahələrinə marağının olması bilavasitə Azərbaycandan əlverişli təkliflərin alınmaması ilə bağlıdır: "Bu ölkə çox böyük gəlirləri yalnız neft-qaz hesabına əldə etməyib. Onlar dünyaya Dubay kimi çox uğurlu əsl azad iqtisadi zona modeli ilə tanınıblar. Bu model avtomobil yollarında hərəkət qaydalarından tutmuş biznesin inkişafına qədər bütün sahələrdə azad mühit, hamı üçün eyni olan qaydaların tətbiqinə əsaslanır. Yeni tam azad sahibkarlıq, biznes mühitini təmin ediblər. Azərbaycan isə... Biz öz yolumuzla gedirik. Bu gün dünyanın bütün nöqtələrindən gedib Dubayda biznes qururlar. Biz isə heç dünyanın ikinci qapalı ölkəsi olan Türkmənistanın məmurlarını belə cəlb edə bilməmişik. Azərbaycanda qeyri-enerji sektoruna kiminsə gəlməsi mövcud mühitin dəyişib-dəyişməyəcəyindən birbaşa asılıdır"...

da Azərbaycanın BƏƏ-yə qeyri-neft ixracının daha da artması reallaşsa bilər. Nəhayət, əlaqələrin dərinləşməsi BƏƏ-nin Azərbaycanın qeyri-enerji sektoruna investisiya etməsi üçün imkanların yaranması baxımından müsbət nəticələr verə bilər".

Qeyd edək ki, 2023-cü ilin 11 ayında Azərbaycanla BƏƏ arasında qarşılıqlı ticarət dövriyyəsinin həcmi 120 milyon 297,86 min dollar olub. Bunun 65 milyon 717.25 min dolları Azərbaycanın ixracının, 54 milyon 580.61 min dolları isə idxalının payına düşür. Beləliklə, əvvəlki ilin eyni dövrü ilə müqayisədə qarşılıqlı ticarət dövriyyəsi 27 faizdən çox artıb.

2022-ci ilin 11 ayında BƏƏ ilə ticarətimizin həcmi 94 milyon 623,16 min dollar təşkil etmişdi. Bir ildə BƏƏ-yə ixracımızda demək olar ki, dəyişiklik olmasa da, idxalımız 2 dəfəyə yaxın artıb (2022-ci ilin yanvar-noyabrında BƏƏ-dən 29 milyon dollarlıq idxal qeydə alınıb - red.) Bu artımın 19 milyon 511,76 min dolları 1 gəminin idxalından qeydə alınıb.

BƏƏ-yə ixracımızın xeyli hissəsini kənd təsərrüfatı məhsulları: yumurta, şirələr, ədviyyatlar və sair təşkil edir. Lakin əsas pay avtomobillərdir. 2023-cü ilin 10 ayında Azərbaycandan BƏƏ-yə 28 milyon 932,1 min dollar dəyərində 356 ədəd dizel və benzinlə işləyən avtomobil ixrac olunub.

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"**

Yanvarın 15-dən 7 fevralda keçiriləcək növbədənə prezident seçkisi kampaniyasının aktiv və gərgin fazası başlayır. Artıq yanvarın 8-də namizədlərin qeydə alınması mərhələsi bitib və təbliğat-təşviqat yanvarın 15-dən start götürəcək, fevralın 6-dək davam edəcək. MSK yanvarın 9-da Qüdrət Həsənzadə, Fazil Mustafa, Elşad Musayev və Fuad Əliyevin prezidentliyə namizədliyini qeydə alıb.

Bundan əvvəl - MSK-nın 2023-cü il dekabrın 30-da keçirilən iclasında İlham Əliyevin, bu il yanvarın 8-də isə Zəhid Oruc və Razi Nurullayevin prezidentliyə namizədliyi qeydə alınıb.

Xatırladaq ki, 17 nəfərin prezidentliyə namizədliyi irəli sürülmüş və təsdiqlənmişdi. 10 nəfər lazım olan 40 min seçici imzasını vaxtında təqdim etmədiyi üçün MSK-nın həmin şəxslərin qeydiyyatı məsələsinə baxmasına ehtiyac qalmayıb və onlar seçkidə namizəd kimi iştirak edə bilməyəcəklər.

Beləliklə, 7 fevral növbədənə prezident seçkisinin

yəsindən asılı olacaq. Namizədlərin hansı xalqı daha çox cəlb edə biləcək fikirlər, ideyalar irəli sürə bilsə, ikinci yeri tutma şansı da təbii ki, daha artıq olacaq: "Bir də nəzərə almaq lazımdır ki, Zəhid Oruc bundan öncəki prezident seçkisinə ikinci olub və bu sahədə təcrübəsi var. Qüdrət Həsənzadə, Fazil Mustafa, Elşad Musayev və Razi Nurullayev partiyalarını reyestrə daxil etmək üçün tələb olunan beş min imzayı verə bildilər. Bu amil onların yerlərdə müəyyən dayaqlarının olduğunu göstərir. Ona görə hesab edirəm ki, onların da bu amildən istifadə edə biləcəklər.

Yeddi namizəd, Yeddi fevral: seçkidə 2-ci kim olacaq - rəy

Prezidentliyə namizədlərin təşviqat kampaniyasına hazırlıq gedir

Seçki Komissiyasının iclasında prezidentliyə namizədliyi barədə qərar qəbul olundu. Beləliklə, seçki prosesinin üçüncü mühüm mərhələsinə də tamamladıq. Birinci

cəyəm. Burada şəxsi məsələləri deyil, ictimai xarakterli məsələlərə diqqət yönəltmək hamımızın faydasına olardı.

Bu seçkilərin ölkəmiz üçün əmin-amanlıq içində keçməsinə arzulayıram".

Elşad Musayev isə namizədliyinin qeydə alınmasını rəhbərlik etdiyi partiyanın böyük uğuru adlandırdı: "MSK tərəfindən namizədliyimiz qeydə alındı.

İmzatoqlama kampaniyasında əziyyəti, zəhməti olan, bu mərhələdə bizə dəstək verən hər kəsə təşəkkür edirəm.

Bunu Böyük Azərbaycan Partiyasının böyük uğuru hesab edirəm və bu münasibətlə həm partiya üzvlərimizi, həm də sevinən dostlarımızı, tərəfdaşlarımızı təbrik edirəm.

Biz dövlətçilik və milli mənafeədən bir addım belə geri çəkilmədən uzun, məşəqqətli, ardıcıl və qətiyyətli mübarizə nəticəsində bu günlərə gəldik.

Xalqımızın rifahı və xoşbəxtliyi üçün hər kəsi dinləməyə və əməkdaşlıq etməyə hazırıq. Hər şey qalib xalqımız üçün! Böyük Azərbaycana doğru!"

Zəhid Orucun isə dünən seçki qərarının sədri və icimai vəkili təyin edilib. Seçki Qərargahına professor Tahirə Allahyarova rəhbərlik edəcək. İctimai vəkili isə Əziz Əlibəyli, Elnur Çıraçov, Tural İsmayilov, Ayten Babayeva, İlyas Hüseynov, Əfqan Vəliyev və Şəhla Cəlilzadə təyin edilib. Seçki qərarından verilən xəbərə görə, seçki prosesi ilə əlaqədar sözdə iş yerlərindən xidməti vəzifələrinin icrasını ödənişsiz məzuniyyət götürməklə müvəqqəti dayandırılar.

Seçki Məcəlləsinin 72.3-cü maddəsinə görə, vəkili edilmiş şəxs qeydə alınmış namizədin seçilməsi ilə və ya referendumla bağlı təşviqat aparmı və digər bu cür fəaliyyətlə məşğul olur. Vəkil edilmiş şəxs müşahidəçi hüququna malikdir.

Fuad Əliyevin seçki qərargahına isə tanınmış si-

Türkiyə BMT ilə birgə vacib təklif hazırlayır

Türkiyə və BMT ehtiyacı olan ölkələrə ərzaq çatdırılması üçün təkliflər hazırlayır. Musavat.com xəbər verir ki, bu barədə "RIA Novosti" Ankaradakı danışıqlarda iştirak edən mənbəyə istinadən məlumat yayıb.

Qeyd olunub ki, Ankara bu mövzuda Moskva ilə əlaqə saxlayır.

"BMT bizimlə ehtiyacı olan ölkələrin ərzaq probleminin həlli üçün bir sıra təkliflər hazırlayır. Zaman-zaman texniki müstəvidə danışıqlar və razılaşmalar aparılır", - agentliyin adı açıqlanmayan mənbəsinin bildirib.

Taxıl müqaviləsinin ilkin formada bərpa etməyin mümkün olub-olmaması ilə bağlı suala agentliyin mənbəsi bunun "çox çətin" olduğunu bildirib.

"Hərbi əməliyyatların davam etdiyi şəraitdə bu, çox çətinidir. Amma Ankaranın söyləyi davam edir", - o əlavə edib.

Qeyd edək ki, Rusiya 2023-cü il iyulun 18-də şərtlərini yerinə yetirmədiyini bəyan edərək, taxıl sazişindən çıxıb. Sentyabrda BMT-nin baş katibi Antonio Quterres Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrova müqavilənin bərpası təklifləri ilə məktub göndərmişdi. Lavrov bildirib ki, BMT-nin sazişi canlandırmaq söyləri heç bir nəticə verməyib.

Musavat.com

də 7 namizəd mübarizə aparacaq.

Seçki Məcəlləsinə görə, səsvermədə iştirak etmiş seçicilərin yarısından çoxunun səsini alan namizəd prezident seçilmiş sayılır. Mərkəzi Seçki Komissiyası səsvermə günündən başlayaraq 10 gündən gec olmayan müddətdə prezident seçkisinə yekun vurur və nəticələrini təsdiq olunmaq üçün Konstitusiyaya Məhkəməsinə təqdim edir. Konstitusiyaya Məhkəməsinin bu haqda qərarı qətidir. Prezident seçilmiş şəxsin yekunları haqqında məlumatın rəsmi elan olunduğu gündən başlayaraq 3 gün ərzində and içir.

YAP-ın namizədi İlham Əliyev 6 rəqibi ilə müqayisə olunmaz dərəcədə güclü namizəddir və o, şübhəsiz, yüksək faizlə qalib gələcək.

Buna görə digər 6 namizəddən hansının seçkidə 2-ci yeri tuta biləcəyi maraqlıdır. Müstəqil təhlilçilər necə düşünür, hansı namizədin ikinci yeri tutmaq şansları böyükdür?

Siyasi ekspert Abutalıb Səmədov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, seçkidə kimin ikinci olacağı, şübhəsiz, seçkiqabağı kampaniyanın səviy-

partiya strukturlarının hesabına yerlərdə daha çox iş aparmaq və səs almaq imkanları var. Bu cəhətdən Fuad Əliyevin bir az imkanları məhdud olacaq. Çünki artıq o, partiya sədri deyil və yerlərdə strukturları da yoxdur. Ancaq təbiidir ki, o da bizim savadlı insanlardan, ziyalılardandır. O, elə fikirlər söyləyə bilər ki, xalqın içində rəğbətlə qarşılanırsın. Yenə də təkrar etmək istəyirəm ki, ikinci yeri kimin qazanacağını seçkiqabağı kampaniya müəyyən edəcək. Güman edirəm ki, ikinci yer uğrunda əsas mübarizə də Zəhid Oruc ilə Qüdrət Həsənzadə, Fazil Mustafa və Elşad Musayev arasında gedəcək. Ancaq Razi Nurullayev də kifayət qədər populyar ideyalarla çıxış etmək qabiliyyəti olan adamdır. Onun da müəyyən qədər yəqin ki, şansı var. Fuad Əliyevin imkanlarını isə dediyim səbəbdən yüksək qiymətləndirə bilmirəm".

Namizədlərin bəziləri isə qeydə alınmalarını ciddi uğur kimi qiymətləndiriblər.

Fazil Mustafa namizədliyinin qeydə alınmasını vacib mərhələnin uğurla başa çatması kimi qiymətləndirib: "Bu gün Mərkəzi

mərhələ rəhbəri olduğum Böyük Quruluş Partiyası (BQP) tərəfindən partiyanın Ali Məclisində prezidentliyə namizədliyimin irəli sürülməsi idi. İkinci mərhələ imza və rəqələrinin alınması və 40 min seçicinin imzasının toplanması oldu. 43 mindən artıq imza toplayaraq qanunvericilikdə nəzərdə tutulan müddətdə MSK-ya təqdim etdik. Üçüncü mərhələ isə imzaların və digər məlumatların yoxlanılması və müvafiq qərarın qəbul olunması idi və yekunda namizədliyimiz təsdiq olundu. Məclətimizə, dövlətimizə xeyirli olacağına əminliklə növbəti mərhələyə, yəni komandamızla birlikdə təşviqat prosesinə hazırlaşırıq. Seçki platformam üzərində iş tamamlanmaq üzrədir və təşviqat mərhələsi başlayanda hər bir seçicinin bu sənədlə tanışlıq imkanı olacaq. Ödənişsiz efr vaxtından istifadə edəcəyəm, sosial şəbəkədəki hesablarımdan fikirlərimi paylaşacağam və seçicilərdən gələn aktual təklifləri dəyərləndirəcəyəm. Qaldırmağı zəruri hesab etdiyiniz problemləri, ayrıca təklifləri bizə güvənən insanlar məsələlərə göndərə bilərlər, imkan daxilində dəyərləndirə-

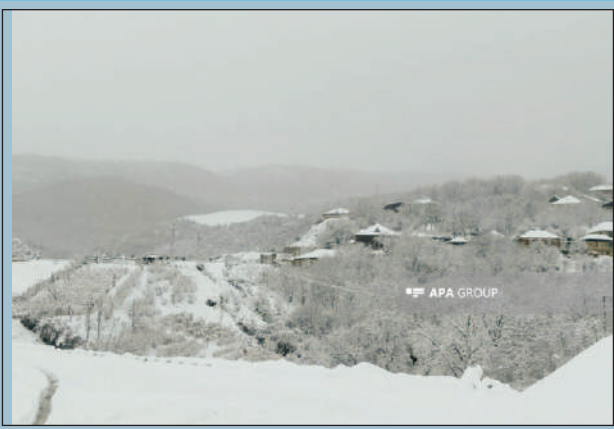
uyğun olaraq qeydə alındığı gündən seçkilərin nəticələrinin rəsmi dərc edildiyi gündə ərizəsində göstərilən müddət üzrə ödənişsiz məzuniyyət götürüb".

Seçkinin müşahidəçiliyini həyata keçirəcək yerli və beynəlxalq müşahidəçilərin qeydiyyatı isə davam etdirilir.

Yanvarın 10-dək növbədənə prezident seçkiləri ilə əlaqədar akkreditasiyadan keçən beynəlxalq müşahidəçilərin sayı açıqlanıb. 8 beynəlxalq təşkilat və 21 ölkəni təmsil edən 78 beynəlxalq müşahidəçi akkreditasiyadan keçib.

Yerli müşahidəçilərə gəlinə, MSK-da 242, dairə seçki komissiyalarında 14 281 yerli müşahidəçi qeydiyyatdan keçib.

Etibar SEYİDAĞA
"Yeni Müsavat"

Kəlbəcər və Laçında elektrik enerjisi infrastrukturu yenidən qurulur

"Azərişiq" ASC işğaldan azad edilən bütün ərazilərdə, o cümlədən coğrafi quruluşuna görə ən çətin relyefə malik Kəlbəcər və Laçında yenidənqurma işlərini davam etdirir.

QSC-dən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, Kəlbəcər şəhəri ərazisində yeni 35/0,4 kV-luq yarımstansiya və İdarəetmə Mərkəzinin, İstisu ərazisində 110/35 kV-luq yarımstansiyanın inşası, eləcə də 35 kV-luq xətlərin çəkilişi sürətlə aparılır. Ağqaya, Qamışlı və Mərcimək istiqamətində yenidənqurma işləri gedir. Qeyd edilən kəndlərdə yeni dayaqqlar basdırılır və müasir tipli, izolyasiyalı kabel xətləri çəkilir. Rayonun şəhər ərazisindəki Qospitalda, həmçinin Cermux, Yellicə, Zəylik, İstisu, Zod, Zar, Yanşaq, Keşdək kəndlərində yerləşən mühüm obyektlərin elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün 35 kV-luq elektrik verilişi xətlərinin çəkilişi işləri tam yekunlaşıb. Kəlbəcər rayonunda 2024-cü il ərzində yeni 110/35 kV-luq 2x25 MVA gücündə "Şəhər" yarımstansiyasının tikintisi və mövcud 110 kV-luq şəbəkə ilə əlaqələndirilməsi, 110/35/10 kV-luq "Qamışlı" yarımstansiyasından çıxan 110 kV-luq mövcud hava xəttinin Kəlbəcər şəhəri ərazisindən İstisuya qədər olan hissəsinin 110 kV-luq iki dövrəli hava xətti ilə yenidən qurulması və Şəhərsalma planına əsasən rayonun Zallar, Yanşaq, Zar kəndlərinin elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün 35 kV-luq elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi nəzərdə tutulur.

Laçında rayonunda da böyük ölçüdə işlər görülüb. Hazırda Qorçu və Tiğik istiqamətində elektrik şəbəkələri yenilənir. Laçın şəhəri daxilində yeraltı xətlərin çəkilişi davam edir. Rayonun Şəlvə, Malibəyli, Qaragöl, Cağazur və Minkənd kəndlərində yerləşən mühüm obyektlərin elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün 35 kV-luq elektrik verilişi xətlərinin çəkilişi işləri tam yekunlaşıb. Hazırda Tiğik kəndinin elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün 35 kV-luq hava xəttinin çəkilişi davam edir. Laçın rayonunda 2024-cü il ərzində şəhər ərazisində yeni 35 kV-luq, Minkənd ərazisində 1 ədəd 35 kV-luq yarımstansiyaların tikintisi, bu yarımstansiyalar istiqamətində 35 kV-luq ÖİN xəttinin çəkilməsi və Şəhərsalma Planına əsasən rayonun Güləbird, Şəlvə, Qorçu qəsəbəsinin elektrik enerjisi ilə təmin olunması üçün 35 kV-luq elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi nəzərdə tutulur.

Ümumilikdə, görülən işlərin yekununda Kəlbəcər və Laçın rayonlarının elektrik şəbəkələrini birləşdirən dairəvi elektrik təchizat sxemi yaradılacaq.

Qeyd edək ki, “Azərişiq” ASC elektrik təsərrüfatının yenidən qurulması ilə bağlı işləri ölkənin bütün regionlarında paralel olaraq davam etdirir.

2024-cü il yanvar ayının 1-nə Azərbaycanda pul bazası ötən ilin dekabr ayının 1-nə nisbətən 13.9% və ya 2.5 milyard manat artaraq 20 milyard 875.2 milyon manata yüksəlib. Bu barədə Azərbaycan Mərkəzi Bankından xəbər verilib. Məlumatla görə, ölkədə pul bazası ötən ilin əvvəli ilə müqayisədə 18.3% və ya 3.4 milyard manat artıb. Pul bazasının artması heç də həmişə pozitiv olmur. Bu, inflyasiyaya gətirib çıxaran amil sayılır, belə ki dövrüyədəki pulun kifayət etməməsi iqtisadi inkişafın yavaşlamasına səbəb ola bilər. Lazımı nisbətlərə əməl olunub-olunmaması pul siyasətini həyata keçirən mərkəzi banklar tərəfindən izlənilir. Məsələn, bir tərəfdən banklara əlavə kredit verib və ya əlavə pul emissiyasını həyata keçirir, digər tərəfdən isə açıq bazarda əməliyyatlar keçirmək yolu ilə vəsaitin bir hissəsini dövrüyədən çıxarır. Bir sözlə, bazara öz istiqrazlarını buraxır. Pul bazasının rəqəmsal göstəriciləri vaxtaşırı Mərkəzi Bankın rəsmi saytında dərc edilir.

Onu da qeyd edək ki, 2023-cü il sentyabrın 1-nə olan məlumata görə, Azərbaycanın pul bazası 18 milyard 116,9 milyon manat təşkil edib. Mərkəzi Bank xəbər verir ki, bu, avqustun 1-i ilə müqayisədə 0,8 %

Azərbaycanda pul bazası 3.4 mlrd. artıb - pozitivdir, yoxsa inflyasiya təhlükəsi yaradır...

Natiq Cəfərli: “Ölkədə pul-kredit siyasətinin bazar iqtisadiyyatının qanunlarına və tələbinə əsasən formalaşması və həyata keçməsi üçün...”

Eyyub Kərimli: "Pul bazasının genişlənməsinin daha çox müsbət effektləri olur, lakin..."

azdır. 2023-cü il noyabr ayının 1-nə olan məlumata görə isə Azərbaycanda pul bazası ötən aya nisbətən 2.8% və ya 505.8 milyon manat artaraq 18 milyard 402 milyon manata yüksəlib. Məlumata görə, ölkədə pul bazası ilin əvvəlinə nisbətən 5.4% və ya 941.7 milyon manat, son 1 ildə isə 10.4% və ya 1 milyard 731 milyon manat artıb.

Burada iki sual aktualdır - pul bazası hansı mənbə hesabına artıb? İkinci sual isə inflyasiya riskləri nə qədər çoxdur və qarşısı necə alınır?

İqtisadçı-ekspert Natiq Cəfərli mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a dedi ki, pul bazasının artması obyektiv səbəblərə görədir: “Çünki xərclər artıb. Əsasən də işğaldan azad olunmuş torpaqlarda təmir-tikinti işlərinin artması pul bazasının artmasına səbəb olur. Amma pul bazasının artması da inflyasiya basqısını artırır. Yeni pul bazası nə qədər artırsa, döviyyədə olan vəsaitin artımı nə qədər çox olursa, bir o qədər də inflyasiya proseslərinin şahidi oluruq. Təəssüf ki, bu gün Azərbaycanda yüksək inflyasiya rəqəmlərinin səbəblərindən biri məhz pul bazasının artmasıdır”.

O da qeyd edilir ki, ölkədə pul-kredit siyasətinin bazar iqtisadiyyatının qanunlarına və tələbinə əsasən formalaşması və həyata keçməsi üçün real sektor qarşılıqlı rəqabət, müvafiq stimullaşdırıcı mexanizm, mənfəət və səmərəlilik prinsipləri əsasında inkişaf etməli, maliyyə bazarı istehsal prosesi ilə əlaqəli şəkildə mövcud olmalıdır. Əks təqdirdə, pul bazasının artması və yaxud azalması kimi göstəricilər özünü elə həmişə səbəb yox, nəticə rolunda büruzə verəcək.

İqtisadçı Eyyub Kərimli də bizimlə söhbətdə bəzi məqamlara aydınlıq gətirdi: “Müşahidələr və təcrübə göstərir ki, pul ba-

zasının artması real sektorda daha da aktivləşməyə səbəb olur. Lakin burada söhbət inflyasiyanın tənzimlənməsindən gedir. Bəzən pul bazasının genişlənməsi inflyasiya səviyyəsinin artmasına da səbəb olur. Real sektorun canlanmasına səbəb olsa da, bəzən tələbin artmasına səbəb olur. Bu baxımdan, inflyasiyanın artması, kreditlərin daha da çoxalmasını özündə əks etdirir. Sözsüz ki, kreditlər çoxaldıqca tələb artır, bu da inflyasiyanın artmasına öz təsirlərini göstərir. Ötən il də uçot dərəcələri Mərkəzi Bank tərəfindən tənzimlənib, bu gün də pul bazasının artması Mərkəzi Bank tərəfindən tənzimlənir. Hesab edirəm ki, Mərkəzi Bank tərəfindən daha optimal pul siyasəti həyata keçirilməlidir. Pul bazasının kəskin artması arzuolunan deyil. Amma pul bazasının kiçilməsi də arzuolunan deyil. Hətta biz ötən ilin dekabr ayına nəzər salsaq, dekabrda noyabr ayına nisbətən pul bazasında azalma müşahidə etmişdik. Yəni bu dinamik bir pro-

sedir. Hazırda sözsüz ki pul bazasının genişlənməsinin daha çox müsbət effektləri olur, lakin bu proses mütləq tənzimlənməlidir”.

Uçot dərəcələrindən söz düşmüşkən, millət vəkili Vüqar Bayramov öz sosial media hesabından bildirib ki, 2023-cü ilin noyabr ayından başlayaraq Mərkəzi Bank uçot faiz dərəcəsinin azaldılması ilə bağlı 2 dəfə qərar qəbul edib: “Noyabrın 2-də faiz dərəcəsinə 9-dən 8.5 faizə endirən Mərkəz Bank ötən ilin son ayında əlavə 0.5 faizlik azalmaya getdi. Adətən mərkəzi banklar uçot faiz dərəcəsini azaldan zaman depozit və ələcə də kredit faizlərində də enişlər müşahidə edilir. Azərbaycan Mərkəzi Bankının uçot faiz dərəcəsinin azaldılması ilə bağlı qərarlarından sonra əksinə, depozit faizlərində artım müşahidə olunmaqdadır. Əvvəllər 5.0-6.0 faiz dərəcəsi ilə depozit qəbul edən sistem əhəmiyyətli banklara müddətindən asılı olaraq depozit faizləri 8.0-9.5 faiz arasında dəyişir. Depozitlər üzrə ödənilən faiz dərəcələrinin artırılması əmanətcilərin qərarlərinin

çoxalması baxımından müsbət olsa da belə, unutmaq lazım deyil ki, bu, banklarda daha bahalı borclanma və təbii ki, daha yüksək kredit faizlərinə səbəb olur. Kredit faizlərinin yüksəlməsi ehtimalı isə heç bir halda arzuolunan deyil.

Depozit faizlərindəki artımlara Blumberq platformasında banklar arasında milli valyutada bağlanan əqdlərin sayı və eləcə də onların ortaçəkili faiz dərəcəsi də təsirsiz ötüşmədi. Belə ki, Mərkəzi Bank bankların passiv aktivlərinin bir hissəsini öz notları vasitəsilə cəlb edə bildi və bu da banklarda əlavə vəsaitlərə tələb yaratdı. Bununla belə, banklardan kənarda nağd pulun həcmi də kifayət qədər böyükdür. 15 milyard manatlıq M0 bankları daha aktiv kampaniyalara sövq edir”.

Bu arada Mərkəzi Bankın notları üzrə son faiz dərəcəsinə də azalma qeydə alınmaqdadır. Göründüyü kimi, Mərkəzi Bankın “faiz azalma siyasəti” hələlik banklarda “faiz artımı strategiyası” ilə müşahidə olunmaqdadır.

❑ **Afaq MİRAYIQ,**
1“Yeni Müsavat”

Bunu Azərbaycanın Fransadakı səfiri Leyla Abdullayeva AFP-yə açıqlamasında deyib. "Casusluq əməlləri törət-

Parisin sirləri

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

"Gahi casusə üz tutdum, gahi dildarə yalvardım, Bulardan naümid oldum, dönüb əğyarə yalvardım".
(Əndəlib Qaracadaği, 19-cu əsrdə İrəvanda yaşamış Azərbaycan şairi)

Təzəlikcə dövlətlərin pasportlarının gücü haqda siyahı açıqlanmışdı, orada qonşularımızdan Gürcüstan 34-cü yerdə idi, Azərbaycanla Ermənistan isə eyni, 61-ci yeri bölüşürdü. Bu siyahı nə qədər dünya dövlətinə vizasız getməyin mümkünlüyü əsasında düzəldilir və Gürcüstanın bizdən qabağa getməyi böyük ehtimal onların Avropa ilə yaxınlaşmasına göstərir. Ancaq ermənilər bizi keçməmişdir, bunun özü bəsimizdir. Yoxsa üreyimiz partlayardı.

Eyni zamanda belə reytinglər oldu-olmadı, biz dövlətimizlə, onun gücüylə, pasport, belədiyyədən arayış, ərazi mollasından dua və sairə rəsmi sənədlərimizlə fəxr edirik. Şəxsən mən hər gün üç dəfə qürur duyuram.

Adi bir fakta fikir verək. Keçən ay Fransa ilə münasibətlərimiz ən pis vəziyyətə gəlib çatdı, heç rəhmətlik deputat Şamil müəllimin Jak Şirakla əlləşdiyi vaxtlarda belə olmamışdı (bizim diplomatiyada Şamil müəllim ad qoyub gedibdir, onun tarixi çıxışı bir növ bizim xarici siyasətdə "oğlum Yadullanın müsibəti" tipli ölçü vahididir). Azərbaycan Fransa səfirliyinin iki əməkdaşını persona non grata - arzuolunmaz şəxs elan edib ərazimizdən qovdu, Fransa da qarşılıqlı addım atdı, Parisdəki səfirliyimizdən 2 nəfəri üzü bəri qovaladı. Əslində bu, dünya diplomatiyasında başa-baş, dişə-iş prinsipidir, geniş yayılmış üsuldur, əgər sənin səfirliyindən 2 adam qovublarsa, sən də gerek onların səfirliyindən 2 adam qovasan. Nə az, nə çox. Ta burada qovulanlar hansı günahın yiyəsidir, heç əhəmiyyət daşımır.

Lakin vəziyyət bununla bitmədi, orada-burada şayiələr gəzdi ki, biz hətta Bakıda fransız spionlar tutmuşuq. Nəhayət, iki-üç gün qabaq bu casus məsələsi rəsmən təsdiqləndi, kişinin ad-familiyası da yazıldı.

Yuxarıda yazdığım kimi, mən bununla qürur duyuram. Fransa BMT TŞ-nin 5 daimi üzvündən biridir (bizim "beş kişi" haqda deyim belkə buradan yaranıb). Onun diplomatını qovmaq, casusunu tutmaq elə də asan iş deyildir.

Bizdə casuslar adətən Rusiya, İran və Ermənistanla işləyirdilər. Nadir hallarda ABŞ-ın da casusları olub, lakin elə-belə, şifahi, qeybət şəklində. Məsələn, dəfələrlə deputatlar, hökumət nümayəndələri hansısa siyasi partiya, QHT üzvünü, jurnalisti Amerikaya işləməkdə ittiham ediblər, ancaq bunun rəsmən cinayət işinə salınmağı yadıma gəlmir. Rusiya, İran və Ermənistan casusları isə məhkəməyə də çıxarılmışlar, cəzalar almışlar. İndi bu siyahıya Fransanın əlavə olunması sevindiricidir. Deməli, bizdə dünya üçün maraqlı olan nələrə vardır.

O cümlədən casusun milliyyətə fransız olması yaxşı haldır. Vətəninə xəyanət etmək, bu məqsədlə Fransaya işləmək istəyən şəxsi öz zəhmətkeşlərimiz arasında tapmamışlar. İran, Rusiya və Ermənistan istiqamətlərində, təəssüf ki, eyni sevinc hissi ilə coşmağa əsaslarımız yoxdur - o tərəflərə işləyən milli casuslarımız hələlik vardır.

Ümumiyyətlə, dövlətçilik istiqamətində çoxlu işlər görülür, bunları vaxtında qiymətləndirməliyik. Bir Sünbülə adlı vəkil var idi, qabaqlar adətən jurnalistlərə qarşı işlərdə fərqlənərdi. Jurnalist tutmaq, qəzeti cərimələtmək lazımlı gələndə şər qüvvələr onu qabağa verərdi. İndi isə hökumətimiz özü dələduzluq maddəsi ilə həmin vəkile həbs cəzası kəsmişdir. Müdir olduğu vəkil bürosunun pullarını əkişdirirmiş. Deməli, bizdə qanun qarşısında hamı bərabərdir.

Sonda təklif edərim biz bir daha Fransaya getməyək. Yoxsa qərribə dövlətçilik ənənəsi yaranmışdı, kim vəzifəyə keçirdisə, ilk rəsmi səfərini Parisə edirdi. İndən belə Parisə ikinci dəfədən gedək.

"Əsrlər boyu belə bir təəssürat olub ki, Gürcüstanın bir düşməni var və bu, Rusiyadır". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bu barədə Gürcüstan prezidenti Salome Zurbixvili yerli KİV-ə müsahibəsində deyib. Onun sözlərinə görə, bəziləri bunu bu gün də anlamır.

"Ola bilsin ki, bəziləri bunu anlamır, bəziləri anlamaq istəmir, bəzilərinə isə bu sərf edir. Lakin bu fakt hər şeydə görünür", - o deyib. Rusiya və Gürcüstan arasında son 20 ildə baş verənlərin fonunda hazırda bu iki ölkəni düşmən hesab etmək olar. Ancaq bu iki dövlət gerçəkdənmi əsrlər boyu düşmən olub və bundan sonra da - əbədi düşmən olaraq qalacaqlar. Əsas sual isə budur: coğrafi qonşu ilə əbədi düşməngilik davam etməlidirmi? Rusiya ilə bu cür davranmaq Gürcüstana nə qazandırır? Axı əbədi düşməngiliyə dair tarixi faktlar azdır. SSRİ-nin ən azı iki rəhbəri - Stalin və Beriya gürcü olublar. O halda hansı tarixi ədavətdən söhbət gedir? Hazırda Rusiya-Gürcüstan münasibətləri kövrəkdir. Qaribaxvili iqtidarı çalışır ki, rusun pəncəsini tapdalamasın, ticarət döviyyəsinə artırınsın. Hətta Avropa Birliyini tənqid etmişdi ki, siz Rusiya ilə iqtisadi əməkdaşlığı tam dayandırmamısınız, bizdən niyə tələb edirsiniz?! İkinci istiqamət isə Aİ-yə inteqrasiyadır. Artıq Gürcüstan namizəd statusu da qazanıb. Prezident Zurbixvili həmin xəttin müdafiəçisidir. Yeni ölkədə baş nazirlə prezidentin siyasi kursları fərqlənir. Əgər Gürcüstan Aİ-yə üzv olarsa, Moskva bunu böyük qəzəblə qarşılamayacaq, çünki münasibətlər Saakaşvili dövründə olduğu kimi, kəskin deyil.

"Cənubi Qafqaz üçün yeni ildə təhlükəli ssenarilər var". Rusiyalı politoloq Stanislav Tarasov belə deyib. O, Bakı və İrəvan arasında bir sıra sualların cavabsız qaldığını bildirib: "Burada əsas rəqabət geosiyasi marşrutlar və onların sponsorları arasında cərəyan edəcək. Cənubi Qafqazda ötən ilki proseslərin davamını görcəyik. Danışıqlarda eyni məntiq hakim olacaq. Ötən il hər iki tərəf bir çox məsələlərdə razılığa gəldiklərini və sazişi imzalamağa yaxın olduqlarını açıqlayıblar. Lakin hesab edərim ki, saziş imzalanırsa belə, münəqişə yekunlaşmayacaq. Regionu "qaynadacaq" bəzi suallar var. Bir sıra razılaşdırılmayan məsələlər qalsada, Bakı və İrəvan sülh sənədini imzalamaq istəyirlər. Rusiya, İran, Gürcüstan, AB, ayrı-ayrı ölkələr prosesə müdaxiləyə və görüşlər təşkil etməyə çalışırlar. Bu, yəqin ki, sənəd imzalanana kimi davam edəcək. Lakin bə-

Gürcüstan və Rusiya - əbədi düşmən, yoxsa...

Prezident Zurbixvili bəyan edib ki, ölkəsinin yalnız bir düşməni var, o da Rusiyadır; **təhlilçi:** "Gürcülərin Abxaziya və Cənubi Osetiya işğalına münasibəti bizimkindən fərqlənir"

zi məsələlər regional atmosferin sabitləşməsinə imkan verməyəcək".

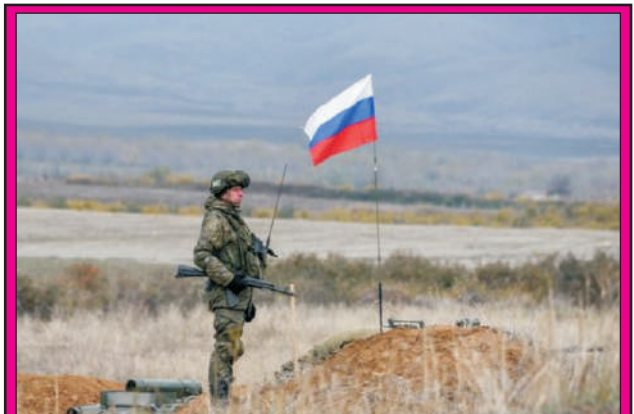
Siyasi ekspert Ramiyə Məmmədovanın "Yeni Müsavat"a bildirdiyinə görə, Gürcüstan Avropa ailəsinin bir üzvünə çevrilməkdədir, lakin Rusiya ilə ehtiyatlı siyasət aparır: "Gürcüstana rus turistlərin yenidən ayağı açılıb. Gürcü xalqı da anlayır ki, onun potensialı döyüşməyə çatmaz. Saakaşvili hələ də gürcü cəmiyyəti qınayır ki, Rusiya üstümüzdə qaldırdın. Beş günlük müharibə gürcü xalqına dərs oldu. Hazırda Abxaziya və Cənubi Osetiyada yerli xalqlar yaşayır. Onlar etnik təmizləməyə məruz qalmayıblar, Gürcüstan dövləti qaçqın problemi ilə qarşılaşmayıb. Ona görə də onun torpaqları yağmalansa da, Qarabağ münəqişəsi, bizim ərazilərin işğalı kimi olmadı. Nəcə ki, Krım ilhaq edilib, amma yenə də orada tatarlar yaşayırlar. Qarabağda isə azərbaycanlıların hamısı didərgin salındı, mülki insanlar öldürüldü. O baxımdan gürcü cəmiyyətinin Rusiya tərəfindən işğal edilmiş Abxaziya və Cənubi Osetiyaya münasibəti fərqlənir. Bu gün gürcülərin gündəmində torpaqlara sahiblənmək yoxdur. Onlar Qərb ölkəsi olmaq, inkişaf haqda düşünürlər. Məncə, Zurbixvili kimi siyasətçilər vəziyyəti ağırlaşdırmasalar yaxşı olar. Gürcüstan Rusiya ilə dost deyil, amma əbədi düşmən də qalmayacaq".

Təhlilçi hesab edir ki, Abxaziya və Cənubi Osetiya probleminin həlli müşkül

görünür: "Hətta Rusiya əlini çəksə və gürcü ordusu oraya daxil olsa belə, yenə də münəqişə həllini tapmayacaq. Çünki abxazların, osetinlərin gürcülərə olan münasibəti dəyişməyəcək. Məsələn, biz xunta rejimini məhv etdik, dinc erməni əhalisinə təhlükəsizlik zəmanəti verdik, amma onlar qalmadılar. Səbəb sadədir - ermənilərin bizə nifrəti, baxışı dəyişməyib. Bizimlə birgə yaşamaq istəmədilər.

Onlar yaxşı bilirdi ki, dinc ermənilərə hər hansı təzyiq olmayacaq, ancaq bizə düşmən hissi qaldığı üçün çıxıb getdilər. Eləcə də abxazlar, osetinlər gürcülərlə bir dövlət kimi yaşamaq istəmirlər. Artıq münəqişənin 30 ildən çox yaşı var. Sadəcə, onlar da inkişaf etmirlər, Rusiyanın təsiri altındadır. Rusiya onlara nə vəd edə bilər ki?!"

□ **Emil SALAMOĞLU,**
 "Yeni Müsavat"

Almaniya Rusiya sərhədçilərinin Ermənistandan tezliklə çıxarılmasında maraqlıdır

Almaniya Rusiya sərhədçilərinin Ermənistandan tezliklə çıxarılmasında maraqlıdır, bu və digər anti-Rusiya addımlarının müqabilində Berlin İrəvana maliyyə yardımı təklif edir.

APA xəbər verir ki, bu barədə TASS-a məlumatlı mənbə bildirib.

"Almaniya Ermənistanı Qərbin anti-Rusiya siyasətinə sürükləməyə çalışır. Berlinin vəzifəsi mümkün qədər İrəvanla Moskva arasında çekişmə yaratmaqdır. Almanlar rus sərhədçilərinin Ermənistan ərazisindən tezliklə çıxarılmasında, həmçinin hakimiyyəti öz dövlət aparatında Rusiyaya dost olan şəxslərdən təmizləməsində, o cümlədən silahlı qüvvələrin, keşfiyyat xidmətlərinin və hüquq-mühafizə orqanlarının lüstrasiya edilməsində maraqlıdır.

Bunun müqabilində Berlin İrəvana maliyyə və texniki yardım göstərməyi, o cümlədən Qarabağ ermənilərinin Avropa İttifaqı ölkələrinə kütləvi mühacirətinin qarşısını almaq üçün Nikol Paşinyan hökumətinin səylərinə dəstək verməyi təklif edir", - agentliyin həmsöhbəti qeyd edib.

Azərbaycanda seçki prosesi başlayıb və həlledici mərhələyə sayılı günlər qalıb. Fevralın 7-də ölkədə növbədənəkar prezident seçkisi keçiriləcək. Bütün dünyada belə bir norma var ki, bir sıra dövlətlər arasında proseslər, müzakirələr həmin müddətdə müvəqqəti təxirə salınır.

Hazırda Azərbaycan üçün ən aktual məsələ Ermənistanla sülh sazişinin imzalanmasıdır. Məlumdur ki, son olaraq Azərbaycan dekabrın əvvəllərində Ermənistanla yenilənmiş təkliflər yollayıb. Ancaq İrəvan hələ buna cavab verməyib. Hərçənd İrəvandan ziddiyyətli mövqelər gəlməkdədir. Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan yunanıstanlı həmkarı Giorgos Gerapetritisə keçirdiyi mətbuat konfransında iddia edib ki, Azərbaycan sülh müqaviləsinə münasibəti barədə ziddiyyətli fikir səsləndirib. "Bəli, deyərdim ki, biz Azərbaycanın təkliflərində mətnin müəyyən bəndləri üzrə məzmun baxımından müəyyən geriləmə, eyni zamanda bir sıra digər sahələrdə müəyyən irəliləyiş görürük", - Mirzoyan iddia edib. Onun sözlərinə görə, Ermənistan bu məqamlar üzərində işləyib və öz konstruktiv təkliflərini göndərib. Nazir əlavə edib ki, növbəti təkliflər paketində irəliləyiş və ya geriləmədən asılı olmayaraq, sülh müqaviləsi İrəvanın dəfələrlə səsləndirdiyi bir sıra prinsiplərə əsaslanmalıdır. "Ölkələr heç bir qeyri-müəyyənlik olmadan qarşılıqlı ərazi bütövlüyünü tanımalıdır. Bu, maksimum aydınlıq tələb olunan məsələdir. Və yekun sülh müqaviləsi bu aydınlığı təmin etməlidir", - Mirzoyan bildirib. O qeyd edib ki, delimitasiya prosesi illər çəkə bilər, lakin sülh müqaviləsində prosesin aydın səbəbləri göstərilməlidir. Onun sözlərinə görə, bu iki məsələdə hər hansı qeyri-müəyyənlik gələcək təcavüz və eskalasiya üçün əsas ola bilər.

Bundan əvvəl Ermənistan Təhlükəsizlik Şurasının katibi Armen Qriqoryan bildirib ki, yanvarın 4-də Ermənistan sülh müqaviləsi ilə bağlı cavab təkliflərini Azərbaycana çatdırıb. Dekabrın sonunda Azərbaycandan təkliflər paketi daxil olub və iki həftə ərzində Ermənistan tərəfi öz sənədini göndərmişdir. O iddia edib ki, Bakıdan hələ cavab yoxdur. Azərbaycanın təqdim etdiyi təkliflərə 70 gündən artıq müddətdə cavab verməyən Ermənistan özünə bəraət qazandırmıqdan və prosesini uzatmaqdan ötrü çəşidli yalanlar uydurur. Üstəlik, Nikol Paşinyanın sülh müqaviləsinin detallarını müxalifətə göndərməsi və radikalaları da meydana dəvət etməsi

Sülh müzakirələri seçkidən sonraya keçirilir? - İrəvandan növbəti absurd iddialar

Rəsmi İrəvan özünü sülhpərvər göstərmək üçün min dona girir; Azərbaycanı günahlandıran qarşı tərəf yekun sənədi imzalamamaqdan ötrü revanşistlərə meydan verir; ekspertlərdən Paşinyan rejimini ifşa edən faktlar və maraqlı təhlillər

əslində status-kvonun saxlanmasına xidmət edən siyasi maneərdən başqa bir şey deyil. Üstəlik, Qarabağdakı xunta rejiminin sonuncu başçısı Samvel Şahramanyanın imzaladığı "fərman"ı geri oxuması, kilsəbaşı Qareginin "artsax" uğrunda mübarizə çağırışı revanşistlərin yenidən baş qaldırmasının bariz nümunəsidir. Belə olduğu təqdirdə sülh prosesinin rəntabilliyinə ümid azalır. Düzdür, yanvarın sonlarında sərhəd komissiyalarının yenidən görüşəcəyi barədə məlumat var, amma bu komissiyaların əvvəlki görüşü hansısa nəticə ilə yadda qalmayıb.

Bu arada, sülh müzakirələrinin, ümumiyyətlə, 7 fevraladək aktiv fazaya keçməyəcəyinə dair iddialar var. Bunlar əsaslıdır? Seçki bu məsələyə təsir edirmi? Yoxsa prosesi tormozlayan məhz Ermənistanın qeyri-müəyyənliyi, xarici təsir dairələrinin mənəfəsinə çıxma bil-məməsidir?

Hüquq müdafiəçisi, ekspert Sahib Məmmədov "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, əlbəttə, istənilən seçki prosesi, o cümlədən dövlət başçısının seçilməsi hər bir dövlət üçün mühüm siyasi hadisədir və seçki kampaniyası dövrü və seçkilər bu halda istənilən dövlətdə ən mühüm və vacib tədbir hesab olunur: "Bununla belə, Azərbaycanda başlanmış növbədənəkar prezident seçkisi Ermənistanla olan sülh danışıqları prosesinin

səngiməsinə gətirməyəcək. Prosesin ləngiməsi, heç bir halda Azərbaycan tərəfi ilə bağlı deyil. Azərbaycan Qarabağdakı xunta rejiminin sonuncu başçısı Samvel Şahramanyanın imzaladığı "fərman"ı geri oxuması, kilsəbaşı Qareginin "artsax" uğrunda mübarizə çağırışı revanşistlərin yenidən baş qaldırmasının bariz nümunəsidir. Belə olduğu təqdirdə sülh prosesinin rəntabilliyinə ümid azalır. Düzdür, yanvarın sonlarında sərhəd komissiyalarının yenidən görüşəcəyi barədə məlumat var, amma bu komissiyaların əvvəlki görüşü hansısa nəticə ilə yadda qalmayıb.

ABŞ-ın Azərbaycana qarşı yönələn son addımları da sülh proseslərinin müsbət istiqamətdə getməsinə ciddi əngəllər yaratmaqdadır. Yekun olaraq bir daha qeyd edirəm ki, Azərbaycan tərəfindən dəyişən heç nə müşahidə etmirik. O cümlədən davam edən siyasi kampaniyanın - seçki prosesinin danışıqlara hər hansı təsiri də müşahidə edilmir. Azərbaycan tərəfindən problem yoxdur".

Ermənşünas alim, Türkiyənin Erciyes Universitetinin professoru Qafar Çaxmaqlı da qeyd etdi ki, Azərbaycanda keçirilən növbədənəkar prezident seçkisi danışıqlar prosesini arxa plana atmayıb: "Əlbəttə, müqavilənin imzalanması ölkədə yeni prezidentin seçilməsindən sonraya qala bilər. Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müzakirələri yeni başlanmayıb və ötən müddət ərzində müəyyən danışıqlar prosesi aparılıb. Azərbaycan təkliflərini verib. Bunları müzakirə edib, cavab vermək yerinə, şahidlik ki, Ermənistan həmin sülh sazişinin hansı mərkəzdə, Amerikadadı, Avropadadı, Rusiyadadı imzalanması ilə bağlı manipulyasiya etdi və Azərbaycan haqlı olaraq danışıqların təyin olunduğu Brüssel və Qrenadaya getmədi. İmzanın atılmasının məkanla bir əlaqəsinin olmadığı ikili danışıqlar və əsirlərin dəyişdirilməsi ilə nəticələnən görüş zamanı ortaya çıxdı. İndi anlaşılır ki, ən yaxşı variant bə-

kə elə ikili danışıqlardır. Vasi-təçi kimi çıxış edən beynəlxalq qurum və ya ölkə dərhal öz maraqlarını ortaya qoymalı olur. Bu da müqavilənin bağlanmasını uzatmaq istəyən tərəfə manipulyasiya imkanı verir. Ermənistan ona göndərilən təklifləri adam kimi müzakirə edib, ortaya bir sənəd qoymur ki, ona əsasən hansısa irəliləyiş olsun. Ermənistan özünü müqaviləni bağlamağa hazır tərəf kimi qələmə verir, amma hələ də qəbul edilməsi mümkün olmayan məsələləri müzakirəyə çıxarmaq istəyir. Gözü onun-bunun ağzındadır, Amerikanın, Fransanın və Avropadakı hansısa liderin nə deyəcəyini gözləyir və bu qeyri-müəyyənlik sülh prosesini uzadır. Dövlətin başında olan şəxs isə o qədər qeyri-ciddidir ki, bu gün atdığı addımı, dediyi sözü iki gün sonra inkar edir".

Yuxarıda qeyd etdiyimiz kimi, erməni kilsəsi yenə aranı qarışdırmağa çalışır. Separatçılar da ara-sıra fəallaşır. Bu, Paşinyanın oyunları, sülhü uzatmaq niyyəti sayıla bilərmi? Və ayın sonlarında sərhəd komissiyaları görüşüb hansısa anlaşma əldə edə bilərmi? Bu arada ABŞ yenə danışıqlarda təşəbbüslə çıxış etmək istəyir. Vaşinqton nəyəsə nail ola bilərmi? Ya Rusiya faktoru buna imkan verməz?

Qafar Çaxmaqlı: "Erməni kilsəsinin elə ciddi çəkisi yoxdur. Yeni il axşamı Eçmiədzin katolikosunun təbrik çıxışını İctimai TV-də verməyiblər. Qaregin istəyib ki, Paşinyandan öncə onun müraciəti verilsin. Ancaq qoymayıblar, indi kilsə bundan narazıdır, zəhmət keçən ilin sonlarına yaxın katolikos II Qaregin Paşinyanın istefasını tələb etmişdi və bu mənada müxalifətə eyni sıradadır. Ölkədəki nə parlament müxalifətinin, nə də küçə müxalifətinin elə güclü resursları yoxdur ki, Paşinyan və onun təmsil etdiyi siyasi gücə qarşı gedə bilsin. Paşinyan özü istəsə, sülh sazişini imzalaya bilər. O, indi özü bunu uzatmaq üçün variantlar fikirləşir. Çün-

ki elan etdiyi ərazi bütövlüyü prinsipi işləməyə bilər və Azərbaycan rəsmi olaraq Ermənistanın 29,8 min kvadrat-kilometrlük ərazisini tanıdığını dilə gətirməyib və sərhədlərin demarkasiya və delimitasiyası sonraya qalacaqsə, bağlanan müqavilənin Ermənistan açısından heç bir mənası olmayacaq. Ermənistan siyasi elita belə düşünməkdədir və bu, Paşinyanı bir daha fikirləşməyə sövq edir. Ona görə də qərarlı addım ata bilmir. Vaşinqtonun təşəbbüsləri yeni deyil və o, başladığı işi davam etdirmək istəyir. Amma Rusiya boş durmayacaq və Ermənistanla təsir imkanlarını işə salacaq. Bu işi uzadacaq və sonunda ikili əlaqələrin ən yaxşı variant olması ortaya çıxacaq..."

Politoloq Məhəmməd Əsədullazadə isə xatırlatdı ki, Ermənistanla Azərbaycan arasında sülh müqaviləsinin bağlanması istiqamətində ciddi irəliləyişlər əldə olunub: "Sülh müqaviləsinə maneə yaradacaq bir sıra detallar müqavilə imzalanandan sonra masaya çıxarılaçaq və razılaşma əldə olunaçaq. Təbii, Azərbaycan tərəfi çalışdı ki, 2023-də müqavilə bağlansın. Amma Ermənistan tərəfi prosesi yubadırdı. Prosesdə Vaşinqton və Türkiyə var. ABŞ çalışır ki, Vaşinqtonda görüş keçirilsin və müqavilə bağlansın".

Ekspert hesab edir ki, Azərbaycan tələsməməlidir: "Məhz prezident seçkisindən sonra Azərbaycan üçün daha əlverişli vəziyyət yaranacaq. Təbii ki, Ermənistan tərəfi Azərbaycanın növbəti təkliflərinə cavab yollayıb. Düşünürəm ki, Nikol Paşinyan hakimiyyəti realiaqları qəbul etmək məcburiyyətində qalıb. Azərbaycanla normal şəkildə prosesini davam etdirəcək. Müəyyən fikir ayrılıqları var ki, Azərbaycan 7 fevrala kimi bəzi məsələlərin həllinə çalışır. Çünki Ermənistan tərəfinin bəzi absurd təklifləri var və onlar neytrallaşdırılacaq. Zəngəzurda maneəsiz giriş-çıxışa Ermənistan razı deyil. İrəvan qoşunlarının güzgü prinsipi ilə geri çəkilməsini irəli sürür. Şübhəsiz ki, Ermənistan bu iddialarından geri çəkəcək və seçkilərdən sonra yazda sülh müqaviləsinin bağlanması reallaşa bilər. Ermənistan xaricdən idarə olunur. ABŞ və Avropa İttifaqı da bilir ki, sülhün əldə edilməməsi Ermənistanın əleyhinədir. Ona görə də prosesdə aktivlik olaçaq".

□ **E.PASASOY,**
"Yeni Müsavat"

“Trendyol” dan sifariş verilən məhsullar niyə gecikir? - DGK sədri açıqladı

Dövlət Gömrük Komitəsinin (DGK) sədri Şahin Bağirov Azərbaycan vətəndaşlarının Türkiyənin məşhur “Trendyol” elektron ticarət platforması üzərindən sifariş verdiyi məhsulların ölkəyə gətirilməsi ilə bağlı baş verən yubanmalara münasibət bildirib.

DGK sədri bu məsələyə kompleks yanaşılmasının zəruriliyini vurğulayıb.

“Kompleks yanaşıldıqda fiziki şəxslər tərəfindən sifariş olunan bağlamaların xarici satıcıdan yerli alıcılara çatdırılması bütöv bir zəncirdir və gömrük orqanları bu zəncirin yalnız "gömrük nəzarəti" hissəsində yer alır. Xaricdən sifariş olunan bütün digər bağlamalara olduğu kimi, “Trendyol”dan sifariş olunan bağlamalara da gömrük orqanları tərəfindən gömrük nəzarəti qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada, qısa zaman kəsiyində tamamlanır. Nəzərə alınmalıdır ki, bağlamaların tədarükçüdən yerli daşıyıcı şirkətlərin xaricdəki ünvanlarına və ölkəyə daşınması, eyni zamanda gömrük nəzarəti tamamlanıdıqdan sonra sifariş edən şəxslərin qeyd etdikləri ünvanlara təhvil verilməsi də müəyyən zaman kəsiyində tamamlanır”, - deyə Şahin Bağirov əlavə edib (Azertac).

Vergi Məcəlləsinin 102.1.30 və 106.1.20-ci maddələri edilən son dəyişikliklərdən sonra mikro sahibkarlara verilən vergi güzəştlərinin şərtləri dəyişib. Belə ki, son dəyişikliklərdən sonra güzəşt hüququ əldə etmək istəyən sahibkarlar ən azı 3 maddəli işi cəlb etməlidirlər.

Bu məsələdə maraqlı məqamların biri odur ki, mikrosahibkarlıq subyekti olan hüquqi şəxslər özlərini şirkətə direktor və ya başqa vəzifəyə təyin edə bilirlər. Bu zaman mikrosahibkarlar vergi güzəştindən yararlan-

maq üçün iki işçi cəlb edə bilərmi?

“APA-Economics”ın sor-
gusuna əsasən İqtisadiyyat
Nazirliyi yanında Dövlət Vergi
Xidmətindən bildirilib ki, mi-
krosahibkarlıq subyekti olan
hüquqi şəxslər özlərini şirkə-
tə direktor və ya başqa vəzi-
fəyə təyin edə bilər. Bu halda
sahibkarlar şirkətə iki muzzdlu
işçi cəlb etməklə 75% vergi
güzeştindən istifadə edə bi-
lər. Fiziki şəxslərin isə özlərini
direktor və ya başqa vəzifəyə
təyin etmək hüququ yoxdur.
Bu səbəbdən fiziki şəxs olan
mikrosahibkarlar 75% vergi
güzeştindən yararlanmaq
üçün mütləq 3 muzzdlu işçi
cəlb etməlidirlər.

Qeyd edək ki, Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 21 dekabr tarixli 556 nömrəli qərarına əsasən, mikrosahibkarlar işçilərinin sayı 1-10 nəfər, illik gəliri isə 200 min manata qədər olan vergi ödəyiciləridir.

Xatırladaq ki, Vergi Məcəlləsinin 106.1.20. maddəsinə əsasən müvafiq il üzrə orta aylıq muzzdlu işçi sayı 3 nəfərdən az olmavan və	Vergi ödəyicisi vergi güzəştinin tətbiqi məqsədilə bu maddədə müəyyən edilən şərtlərə cavab vermədikdə və növbəti hesabat
---	--

məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə borcu olmayan mikro sahibkarlıq subyekti olan hüquqi şəxslərin sahibkarlıq fəaliyyətindən əldə etdikləri mənfəətin 75 faizi;

Müvafiq il üzrə orta aylıq
muzdlu işçi sayı təqvim ili ər-
zində muzdlu işçilərin sayı-
nın cəmlənərək 12-yə bölün-
məsi yolu ilə müəyyən edilir.

Vergi ödəyicisi vergi güzəştinin tətbiqi məqsədilə bu maddədə müəyyən edilən şərtlərə cavab vermədikdə və növbəti hesabat

ilində mikrosahibkarlıq subyektiindən digər kateqoriya sahibkarlıq subyektiinə keçdikdə hüquqi şəxsin mikrosahibkar olduğu əvvəlki 3 təqvim ilinin yekunlarına görə hesablanmış və ödənilmiş mənfəət vergisinin 75 faizi həcmində vergi güzəşti müəyyən edilməklə

digər sahibkarlıq subyekti
olduğu dövrlərdə mənfəət
vergisi öhdəliyindən çıxılır.

Vergi ödəyicisi tərəfin-
dən əmtəəsiz əməliyyatlar
aparıldığı halda bu maddə
ilə müəyyən edilmiş vergi
güzəşti əmtəəsiz əməli-
yyatlardan yaranan gəlirlərə
münasibətdə tətbiq edilmir.

Telekommunikasiya xidmətlərinin keyfiyyət göstəriciləri təsdiq edilib

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyi “Rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsi üzrə xidmətlərin, o cümlədən internet xidmətlərinin keyfiyyət göstəriciləri”ni təsdiq edib.

Nazirlikdən “APA-Economics”ə verilən xəbəre görə, ölkəmizdə rəqabətli və keyfiyyətli telekommunikasiya bazarının formalaşmasına xidmət edən normativ hüquqi akt bu sahədə olan bir sıra beynəlxalq standartlara, o cümlədən Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqı (BTİ), Avropa Telekommunikasiya Standartları İnstitutunun (ATSI) tövsiyələrinə uyğun hazırlanıb.

Sənəd telefon (məftilli) və sellülar (mobil) rabitə, internet xidmətləri, eləcə də bu xidmətlər üzrə müştəri xidmətlərinə dair xidmət keyfiyyət göstəricilərini müəyyən etməklə provayder və operatorların göstərdikləri xidmətin keyfiyyətinin təmin edilməsini və bu göstəricilərin tələb olunan səviyyədən aşağı olmamasını tələb edir.

Bu da öz növbəsində ümumilikdə müştəri məmnuniyyətinin artırılmasına, həmçinin sağlam rəqabət mühitinin formalaşmasına şərait yaradacaq.

Azərbaycanın telekommunikasiya və poçt xidmətləri üzrə tənzimləyici qurumu İnformasiya Kommunikasiya Texnologiyaları Agentliyi (İKTA) müvafiq xidmətlərin keyfiyyətinin qiymətləndirilməsi və yüksəldilməsi ilə bağlı tədbirlər görməkdə davam edəcək.

Qeyd edək ki, İKTə ölkədə informasiya-kommunikasiya texnologiyaları (İKT) və rabitə (telekommunikasiya və poçt) sahələrində tənzimləmə və nəzarəti, eləcə də radiospektr idarəciliyini həyata keçirir.

Xüsusi hazırlıq keçməyən sürücülər taksi fəaliyyəti göstərə bilməyəcək

“Avtomobil nəqliyyatı haqqında” Qanuna əsasən, taksi minik avtomobillərinin sürücüləri etik davranış və avtomobil nəqliyyatı ilə sənəsinin dəşimələrini tənzimləyən normativ-hüquqi aktlara dair xüsusi hazırlıq keçməlidirlər. Təlimləri müvəffəqiyyətlə bitirən taksi sürücülərinə şəhadətnamələr təqdim olunur.

Bu barədə taksi sürücülərinin ünvanladığı etirazlara cavab olaraq Azərbaycan Yerüstü Nəqliyyat Agentliyindən “APA-Economics”in sorğusuna cavab olaraq bildirilib.

Qeyd olunub ki, taksi minik avtomobilləri ilə sərnişindəşımə fəaliyyəti üçün buraxılış vəsiqəsi və buraxılış kartı da alınmalıdır. Xüsusi hazırlıq keçməsinə təsdiq edən sənədi olmayan sürücülər buraxılış vəsiqəsi və buraxılış kartının alınması üçün müraciət edə bilməyəcək və onların taksi fəaliyyəti göstərməsi mümkün olmayacaq.

AYNA
AZƏRBAYCAN YERÜSTÜ
NƏQLİYYAT AGENTLİYİ

Taksi minik avtomobili ilə sərnişin daşımalarında istifadə olunan avtoneqliyyat vasitələrinin texniki göstəriciləri, daxili və xarici tərtibatına dair tələbləri, həmçinin sürücü barədə məlumatların siyahısı ilə bağlı təkliflər təsdiq olunan sonra taksi nəqliyyat vasitələrinə Azərbaycan Yərüstü Nəqliyyat Agentliyi tərəfin

findən müvafiq icazə veriləcəkdir.

Qeyd edək ki, bu gün taksi sürücüləri tərəfindən “APA-Economics”ə ünvanlanan məktubda bura xılış vəsiqəsi olmayan sürücülərin saxlanılmamasına etiraz bildirilib. Məktubda qeyd olunub ki, bir çox sürücülər tibbi müayinədən və məcburi təlimlərdən

dən keçib, bunun üçün kifayət qədər vaxt və pullarını sərf ediblər. Onlar işləməyərək təlimlərə getdiklərini və bu müddətdə qazanc əldə edə bilmədiklərini, bunun əvəzində təlimlərə getmədən işləyən sürücülərin isə həm o zaman, həm də indi saxlanılmadan qazanc əldə etdiklərini vurğulayıblar.

2023

-cü ildə dünyada ərzaq qiymətləri 13,7 faiz, dekabr ayında isə illik ifadədə 10,1 faiz ucuzlaşmış. Bu haqda BMT-nin Ərzaq və Kənd Təsərrüfatı Təşkilatının (FAO) icmalında bildirilib.

Dekabrda taxılın qiymət indeksi noyabr ayı ilə müqayisədə 16,6 faiz yüksək olsa da, əvvəlki ilə müqayisədə aşağı düşüb. 2023-cü ilin sonunda hava şəraiti və Qara dəniz regionunda gərginlik səbəbindən bir sıra əsas ixracatçı ölkələrin logistik sistemlərində yaranan problemlər, həmçinin güclü tələbat fonunda buğdanın ixrac qiymətlərində artım qeydə alınıb.

Həmçinin dekabrda bitki yağı 1,4 faiz (illik ifadədə 32,7 faiz), ət isə 1 faiz (illik ifadədə 1,8 faiz) ucuzlaşmış. İlin sonunda şəkərin qiyməti 16,6 faiz azalsa da, illik ifadədə artım 14,9 faiz olub. Eyni zamanda süd məhsullarının qiymətində 1,6 faizlik artım, illik ifadədə isə 16,1 faizlik azalma baş verib.

Bu dövəmdə isə Azərbaycan bazarlarında bir sıra məhsulların bahalaşması müşahidə edilir. Xüsusilə tərəvəz və ət qiyimətində artımlar var.

Modern.az-a açıqlama verən Milli Məclisin üzvü Azər Badamov bahalaşmanın deputatların da hiss etdiyini bildirib: "Bahalaşma təkə Azərbaycan da baş vermir. Bütün dünya ölkələrində malların qiymətləri arta-artı gedir. Azərbaycan da dünyanın bir parçası olduğundan daxili bazarımızın qorunması ilə bağlı tədbirlərin keçirilməsinə baxmayaraq, xüsusən də ərzaq mallarının qiymətlərində artımların mütəmadi baş verdiyini görürük. Bahalaşmanın təsirlərini azaltmaq üçün dövlətin sosial dəstək tədbirlərinin davamlı aparılması olduğunu vacib hesab edirəm..."

Deputat Vüqar İskəndərov da cüzi də olsa, bahalaşmanı hiss etdiyini söyləyib: "Dünyada baş verən həm siyasi, həm iqtisadi kataklizmlər əsasən ərzaq və digər məhsullara da öz təsirini

ni göstərir.

Azərbaycanda son zamanlar tərəvəzin və ət məhsullarının qiymətinin bahalaşması hiss olunur. Təbii ki, biz bunu arzulamazdıq. Bunu yalnız insanların səhvləri kimi qiymətləndirmək olmaz. Çünki Azərbaycan da dünyanın bir parçasıdır. Artıq bir çox ölkələrdə bahalaşma gedir. Təbii ki, bu, ölkəmizə şamil edilməli deyil. Əlbəttə, biz bütün imkanlardan istifadə edərək ərzaq məhsullarının, ət qiyimətində bahalaşmasının qarşısını almaq üçün müvafiq işlər görməliyik. Mən də bu ölkənin vətəndaşı kimi qismən də olsa, bu məhsullarda bahalaşmanı hiss etmişəm".

Ancaq reallıq odur ki, dünyada ərzaqlar ucuzlaşır. Bəs Azərbaycanda niyə əksinədir?

İqtisadi və Sosial Araşdırmalara Yardım İctimai Birliyinin sədri Eyyub Kərimli mövzu ilə bağlı "Yeni Müsavat"a danışmış. Ekspert qeyd edib ki, əgər bu gün ərzaq qiymətlərinin dəyişən dinamikasını daha diqqətlə izləsək görərik ki, bəzi ərzaqlarda bahalaşma müşahidə olunur:

"Lakin müəyyən endirimlər də var. Məsələn, bir müddət öncə ölkədə unun qiymətində müəyyən eniş müşahidə olunmuşdu. Hazırda bəzi bitki yağlarında enmə var. Lakin düyü və şəkərin qiymətində bahalaşma var. Həmçinin bəzi meyvə-tərəvəzlərin qiymətində mövsümlə əlaqəli enmə və bahalaşma var. Məsələn, hazırda qış mövsümü olmasına baxmayaraq, bu gün pomidorun qiyməti ucuzdur. Amma xiyarın qiyməti bahadır, çünki ölkəyə idxal olunur.

Ümumiyyətlə, idxal olunan ərzaqların qiymətlərində müəyyən bahalaşma müşahidə olunur. Səbəb isə budur ki, dünya ərzaq bazarında ər-

Dünyada ərzaq ucuzlaşır,

Azərbaycanda bahalaşır - səbəb...

Ekspertlərdən ilginclər açıqlamalar; "Müəyyən tranzit xərcləri artıb, digər tərəfdən, ölkədə hələ də bəzi sahələr üzrə inhisarçılıq davam edir"

zaqların qiyməti aşağı olsa da, logistik qiymətlər artıb. Belə ki, ölkəyə gətirilməsi ilə bağlı müəyyən tranzit xərcləri artıb, üzərinə nəqliyyat xərclərini də gəldikdə qiymət artımı anlaşılandır.

Digər tərəfdən, ölkədə hələ də bəzi sahələr üzrə inhisarçılıq davam edir. Ərzaq idxalı üzrə inhisarçıların təsirləri var, onlar bazarda qiymət məsələsinə müəyyən qədər diqqət edirlər. Bəzi pərakəndə ticarət şəbəkələrinin bazar payı çoxdur, bu da əsasən şəbəkə marketlərdir və onlar istədikləri qiymətləri tərtib edib, satırlar. Bu da sözsüz ki, müəyyən ucuzlaşmaya imkan vermir. Çünki onların monopolik bazarlarda payları var, çoxdur. Bu baxımdan, bu təsirləri də biz inkar edə bilmərik.

Həmçinin bu gün bizim əsas idxal tərəfdaşlarımızdan biri olan Rusiyada ət qiyiməti 20 faizə qədər artıb. Bu da sözsüz ki, öz təsirini göstərir. Hazırda ölkəmizdə daxili ət istehsalı azalıb və daha çox idxaldan asılıdır. Buna görə də ət qiyimətində müəyyən bahalaşmalar müşahidə olunur.

Bütün bunların ortadan qaldırılması üçün kompleks tədbirlər həyata keçirilməlidir. İlk öncə rəqəbat məcləsi qəbul olunmalıdır, hansı ki, uzun illərdir onun qəbulu gecikdirilir. Həmçinin inhisarçılıq meyillərinə qarşı mübarizə aparılmalıdır. Böyük bazar payı olan şəbəkə marketləri ilə müəyyən işlər aparılmalıdır ki, onlar qiymətləri dikte etməsinlər.

Bundan başqa, vətəndaş monitorinqləri həyata keçirilməlidir. Qiymətlərin artımına qarşı mübarizə həm də ictimai sektor və mətbuat vasitəsilə aparılmalıdır ki, süni qiymət artımına yol verilməsin".

İqtisadçı Natiq Cəfərlisi qeyd edib: "Həqiqətən də 2022-ci ildən bu günə qədər dünyada ərzaq indeksində ciddi enmələr müşahidə olunur. Ümumilikdə əgər bütün ərzaq növləri üzrə götürsək, 10 faizdən çox qiymət azalmaları müşahidə olunur. Elə bunun nəticəsidir ki, Avropada və ABŞ-da inflyasiya da keyli səngiyib. Belə ki, əvvəl 8-10 faiz inflyasiya mövcud idisə, indi 3-4 faiz civarındadır.

Azərbaycanda isə ərzaq qiymətlərinin enməməsinin səbəbi obyektiv və subyektiv səbəblərdən irəli gəlir.

Obyektiv səbəb odur ki, daxili istehsalımız azdır. Biz özümüzü cəmi 25 faiz ərzaq məhsulları ilə təmin edirik, yerdə qalan qisim idxaldan asılıdır.

Subyektiv səbəb isə odur ki, ənənəvi Azərbaycanın problemləri idxal inhisarçılığıdır. Pərakəndə ticarətdə problem yoxdur, minlərlə mağazalar, şəbəkələr, müəyyən rəqəbat var. Amma məhz topdansa satış qiymətlərinin tənzimlənməsi inhisarçılığa daha çox bağlıdır. Ənənəvi olaraq inhisarçılıq problemi həll edilməyindən bəlli sayda şirkətlər var ki, onlar ölkəyə məhsul gətirə bilir və onlar da sövdələşmə yolu ilə qiyməti daxili bazarda tənzimləyə bilirlər. Əsas problemlərdən biri budur.

Həmçinin ölkəmizdə vergi yüksəkdir. Doğrudur, bəzi dünya ölkələri ilə müqayisədə aşağıdır, amma ümumilikdə Azərbaycanın alıcılıq qabiliyyətini nəzərə alsaq, ərzaq məhsullarında əlavə dəyər vergisinin 18 faiz olması məntiqli deyil. Bunu daha aşağı salmaq mümkündür ki, bu da qiymətlərin azalmasına təsir göstərən amillə çevrilə bilər".

□ **Xalidə GƏRAY,**
"Yeni Müsavat"

Qazla işləyən məişət mətbəx cihazlarına dair dövlət standartı qəbul edilib

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinin tabeliyində olan Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu tərəfindən **AZS EN 30-2-2:2023 "Qazla işləyən məişət mətbəx cihazları - Hissə 2-2: Enerjiden səmərəli istifadə - Məcburi konveksiya sobalara və/və ya qrilərə malik cihazlar"** yeni dövlət standartı qəbul edilib.

"APA-Economics"-in Antiinhisar və İstehlak Bazarına Nəzarət Dövlət Xidmətinə istinadən xəbərinə görə, bu standart yanar qazlardan istifadə edən məcburi konveksiya sobaları və ya qriləri olan

qaz bişirmə cihazlarının enerji səmərəliliyinə dair tələbləri və sınaq üsullarını müəyyən edir.

Standart layihəsi rəy və təkliflərin bildirilməsi məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Fövqəladə Hallar Nazir-

liyi Sənayedə İşlərin Təhlükəsiz Görülməsi və Dağ-Mədən Nəzarəti Dövlət Agentliyi ilə rəsmi qaydada razılaşdırılıb.

AZƏRBAYCAN İNVESTİSİYA ŞİRKƏTİ

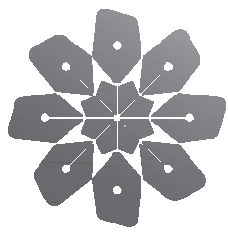
İnvestisiya dəyəri 2.7 mlrd. dollarlıq 24 layihənin təhlili aparılır

Azərbaycan İnvestisiya Şirkəti (AİŞ) xarici və yerli tərəfdaşlarla birlikdə müxtəlif sektorları əhatə edən ümumi investisiya dəyəri 2.7 mlrd. ABŞ dollarına yaxın təşkil edən 24 layihənin təhlilini aparır. Bu layihələr müxtəlif sənaye sahələrini, o cümlədən yaşıl və alternativ enerji, qida sənayesi, əczaçılıq, kimya və s. əhatə edir.

Bu barədə "APA-Economics"-ə İqtisadiyyat Nazirliyindən bildirilib.

Qeyd edilib ki, ötən il ümumi investisiya dəyəri 560 mln. manat təşkil edən 8 layihə AİŞ-in Müşahidə Şurası tərəfindən təsdiq edilib. Sözügedən layihələrdə AİŞ-in iştirak payı 42 mln. manat məbləğində nəzərdə tutulub. Layihələrin icrası nəticəsində yeni istehsal sahələrinin yaradılması və 600-dək nəfərin daimi işlə təmin olunması planlaşdırılır.

Bundan başqa, kommunal güzəştlər də nəzərdə tutulub. Belə ki, qanunvericiliyə uyğun olaraq, riskli vergi ödəyicisi olmayan, habelə işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə vergi uçotuna alınan və bilavasitə həmin ərazilərdə maddi nemətlər yaratmağa yönəldilmiş fəaliyyəti həyata keçirən hüquqi və fiziki şəxslərə kommunal xidmətlərdən (elektrik enerjisi, təbii qaz, su təchizatı və tullantı sularının axıdılması xidməti) istifadəyə görə ölkədaxili tariflərə uyğun olaraq ödədikləri vəsaitin 20 (iyirmi) faizi məbləğində maliyyə yardımı ödənilir.

**Azərbaycan
Respublikasının
Medianın İnkişafı
Agentliyi**

Uşaq və gənclərin fiziki-mənəvi inkişafı

Son illər dünyada da, ölkədə də uşaqlar arasında piylənmə halları artıb. Hərəkətsiz, kompüter başında keçən, fast-foodla qidalanan uşaqlar üçün əslində bu, normal haldır. Amma bunun yetişən nəsil, genofondumuz üçün də təhlükə olduğu heç kimə sirr deyil. Bəs problemin mənşəyi nədir? Söhbət təkcə zərərli vərdislərdən, düzgün olmayan qidalanmadan gedir, yoxsa...?

Son 40 il ərzində piylənmə əmsalı 10 dəfə artıb, bu isə 124 milyon oğlan və qızın hazırda aşırı kök olduğu deməkdir, yeni tədqiqatın nəticələrində bildirilib. BBC-nin araşdırmasına görə, dünyanın 200 ölkəsində kökəlmə tendensiyasını təhlil edən ətraflı hesabatın nəticələri Lancet-də dərc edilib.

Hesabata görə, Azərbaycanda qızlar arasında piylənmə 4.4 faiz, oğlanlar arasında isə 5.3 faiz təşkil edir. Britaniyada beşyaşlı uşaqlardan tutmuş 19 yaşlı gəncədək hər 10 nəfərdən biri kökdür.

Mütəxəssislərin fikrincə, kök uşaqların böyüyüb yaşlaşanda da kök qalması onların sağlamlığı üçün ciddi risk yaradır. Lancet təhlilinin açıqlanması dünyada qeyd olunan Dünya Piylənmə Gününə təsadüf edib. Dünya Piylənmə Federasiyasının qeyd etdiyinə görə, piylənmə səbəbindən əmələ gələn xəstəliklərin müalicəsinə 2025-ci ildən başlayaraq hər il dünya üzrə təxminən 1213 milyard dollar xərclənməli. Ən yüksək sürətlə uşaqların piylənməsi Şərqi Asiya ölkələrində müşahidə edilir.

Çəki çatışmazlığı problemi piylənmə ilə əvəzlənib

Tədqiqatçıların qeyd etdiyinə görə, indiki tendensiya qüv-

vədə qalsa, yaxın gələcəkdə dünyada köklərin sayı, çəkisi normadan az olanların sayını üstələyəcək. 2000-ci ildə pik səviyyəyə çatdıqdan sonra çəkisi normadan az olan qız və oğlanların sayı dünyadaildən-ile azalmağa doğru dəyişir. 2020-ci ildə 192 milyon uşaq və yeniyetmənin çəkisi normadan az olub. Bu, həmin yaşda olan kök uşaqların sayından xeyli çox olsa da, bu sahədə tendensiyanın dəyişdiyi qeyd olunur.

Şərqi Asiya, Latin Amerikası və Karib hövzəsi ölkələrində cəmi bir neçə onillik ərzində uşaqlarda çəki çatışmazlığı problemi piylənmə problemi ilə əvəzlənib. Ümumilikdə isə dünyada 213 milyon uşaq və yeniyetmənin, hələlik piylənmə həddinə çatmasa da, kök olduğu qeyd olunur.

Həkimlər isə izah edir ki, uşağın faktiki bədən kütləsinin yaş normativini 15% və daha çox aşmasıdır. Bədən kütləsi indeksi isə 30-dur. Uşaqlar arasında piylənmənin artması epidemik şəkildə yayılır və bu, pediatr və uşaq endokrinoloqlarından problemə ciddi yanaşma tələb edir. Böyük yaşlı insanların 60%-də çəki ilə bağlı problem uşaq və yeniyetməlik yaşlarından başlayır. Uşaqlarda piylənmənin inkişaf etməsi gələcəkdə ürək-damar, endok-

rin, metabolik, reproduktiv patologiyalara, həmçinin həzm traktı və dayaq-hərəkət aparatı xəstəliklərinə səbəb ola bilər.

Piylənmənin gerçək səbəblərinə gəlincə, uşaqlarda piylənmənin əsasında enerji çatışmazlığı, arterial təzyiqin artması müşahidə olunur. Uşaqlarda ikincili piylənmə apancı xəstəlik fonunda və sonuncunun tipik simptomları ilə uzlaşır.

Kuşinqoid piylənməsinin (İt-senko-Kuşinq sindromu zamanı) xarakterik cəhətləri qarın, üz və boyun nahiyələrində piy qatlarının yaranmasıdır, lakin bu zaman aşağı ətraflar anq qalır. Qızlarda pubertat dövründə amenoreya və qırsutizm müşahidə edilir.

Uşaqlarda piylənmənin əsas əlaməti dəri altında piy hüceyrələri qatının artmasıdır. Erkən yaşlı uşaqlarda piylənmənin ilkin əlamətləri kimi hipodinamianı, hərəkəti və ya qidaların formalaşmasının ləngiməsini, qəbizliyə, allergik

reaksiyalara, infeksiya xəstəliklərinə meyilliliyi göstərmək olar.

Məktəb yaşlarında belə uşaqlarda tənəffüs, fiziki yüklənməyə tolerancının azalması, arterial təzyiqin artması müşahidə olunur.

Uşaqlarda ikincili piylənmə apancı xəstəlik fonunda və sonuncunun tipik simptomları ilə uzlaşır.

Kuşinqoid piylənməsinin (İt-senko-Kuşinq sindromu zamanı) xarakterik cəhətləri qarın, üz və boyun nahiyələrində piy qatlarının yaranmasıdır, lakin bu zaman aşağı ətraflar anq qalır. Qızlarda pubertat dövründə amenoreya və qırsutizm müşahidə edilir.

Piylənmə daha çox kasıb ölkələrdə yayılıb, ya varlılarda?

Yüksək gəlirli ölkələrdəki

uşaqlarda da piylənmə halları çox yüksəkdir. Bu qrupa daxil olan Birləşmiş Ştatlar kök uşaqların sayına görə ən yuxarı yerdedir. Tədqiqatçılar bu global epidemiyanın səbəbinin ərzaq marketinqi və uğursuz siyasət nəticəsi olduğunu deyirlər. İnsanların fərdi seçimi olmaqlansa, onlar yeməyi ağır ətraf mühit şəraitində əldə edir. Sağlam yeməklərin qiyməti olduqca yüksəkdir. Sağlam yemək yoxsul təbəqə üçün əlçatmazdır. Qeyri-sağlam ərzaq malları oynamağa yeri olmayan uşaqların çəkisinə təsir edir.

Piylənmə ürək-damag xəstəlikləri, iflic, diabet və bəzi xərçəng növləri daxil edilməklə, bir çox xəstəliklərə səbəb olur. Lakin uşaq dövründə də bunun mənfi təsirləri olur. Beləliklə, bu, utancla

Uşaq və gənclər

ÜSAVAT
N 4 (8377) 11 yanvar 2024

Uşaqlar sürətlə piylənir - köklük firavanlıq deyil!

Həkimlər həyəcan təbili çalır - xəstə nəsil yetişir

bağlıdır. Bunun uşaqlara psixoloji təsirləri olur. Bunun uşaqların təhsilində də təsiri olduğu ilə bağlı dəlillər var. Araşdırmalarda azçəkili uşaq probleminə də toxunulub. Əsasən dünyanın yoxsul ölkələri olmaqla, bu, hələ də sağlamlıq problemlərindən biridir. Yeniyetmələr arasında çəki azlığı ən çox Hindistanda müşahidə olunub.

Hesabatın müəllifləri siyasətçiləri qeyri-sağlam yeməklərin vergisini qaldırmaqla yanaşı, xüsusilə yoxsul ailələr və icmaların evdə və məktəbdə yeməklərin sağlam və əlçatan olmasına imkan yaratmağa çağırır.

Ümumilikdə 1975-ci ildən 2020-ci ilə qədər piylənmənin rastgəlmə tezliyi 3 dəfəyə qədər artıb. 2020-ci ildə dünya əhalisinin 119 milyardı artıq çəkiddən, bunun 650 milyonu isə piylənmədən əziyyət çəkir. Piylənmənin səbəbləri birincili və ikincili olmaqla iki yerə ayrılır. Piylənmənin geniş yayılmasının səbəbi həyat tərzimizdir. Rahat və oturmaq həyat tərzində birinci ciddi rol oynayır. Buna görə inkişaf etmiş ölkələrdə insanlar piylənmədən daha çox əziyyət çəkirlər. Piylənmənin birinci səbəbi özümüzdən asılı hallarla əlaqədardır. Bu, qidalanma və həyat tərzimizlə bağlıdır. Fast-food qidalardan, qazlı içkilərdən istifadə, fiziki aktivliyin aşağı olması piylənmə tezliyini artırır. Piylənmənin ikinci səbəbinə isə genetik, endokrin xəstəliklər, bəzi dərman preparatlarının istifadəsi aiddir.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Sevinc TELMANQIZI

“Qızılcanın karantin dövrü 21 günə qədər davam edir”

“Xəstənin temperaturu normallaşırsa, düşünürlər ki, onu təcrid etmək lazım deyil, amma...”

“Qızılca xəstəliyinin karantin dövrü 21 günə qədər davam edir. Bu müddət ərzində yoluxma riski yüksəkdir”.

APA xəbər verir ki, bunu Səhiyyə Nazirliyi K.Y.Fərəcova adına Elmi-Tədqiqat Pediatriya İnstitutunun pediatrı Sevinc Mehdiyeva deyib.

O bildirib ki, xəstənin qısa zamanda bədən temperaturu normallaşırsa, valideynlər ehtiyatla düşünür ki, xəstəni artıq təcrid etmək lazım deyil.

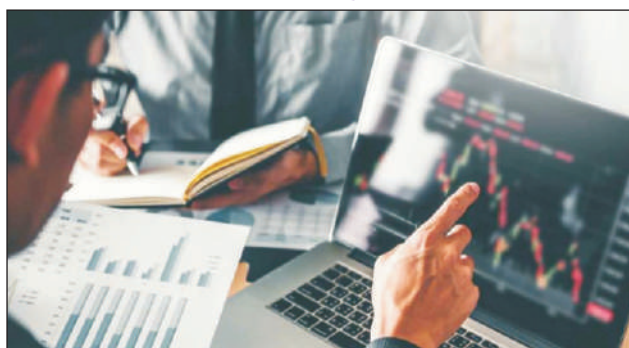
“Bu, yanlışdır. Karantin dövrü tam bitənə qədər gözləmək və ondan sonra xəstəni təcriddən çıxarmaq lazımdır. Qızılca zamanı dərman yalnız həkim tərəfindən təyin edilməlidir. Həkim nəzarəti olmadan dərman müalicəsi edilməməlidir. Qızılca zamanı temperatur 38 dərəcədən yüksəkdirsə, qızdırmasalıcılar istifadə oluna bilər. Azyaşlı uşaqlarla yanaşı 10 yaşlı uşaqlar və böyüklər arasında da yoluxma halları baş verir. Yoluxanların hamısı qızılcaya qarşı vaksinasia olmayan və daha öncə xəstəlik keçirməmiş şəxslərdir. Qızılcadan ölüm halları və ağırlaşmaların qarşısının alınması üçün mütləq vaksinasia aparılmalıdır. Ən effektiv yol vaksinasiyadır”.

Maliyyə lizinqi ilə bağlı qanunvericiliyin müddəaları təkmilləşdirilib

Maliyyə lizinqi ilə bağlı qanunvericiliyin müddəaları təkmilləşdirilib.

Bu barədə “APA-Economics”ə İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətindən bildirilib.

Məlumata görə, Vergi Məcəlləsinə son dəyişikliklərə qədər lizinq şirkətləri lizinqə verdikləri aktivləri əldə edərkən ödədikləri ƏDV məbləğlərini əvəzləşdirə bilmədiklərindən vergi məbləği aktivin dəyərində daxil olurdu. Bu isə aktivin maliyyə lizinqi çərçivəsində əldə edən biznes subyektlərinin ƏDV-ni əvəzləşdirmək imkanını məhdudlaşdırır və kapital qoyuluşu üzrə vergi yükü yaradırdı. Lakin aktivlər bank kreditləri hesabına əldə edildiyi halda, biznes subyektləri həmin aktivlərə görə ödənilən ƏDV məbləğlərini əvəzləşdirə bilirdi və nəticədə maliyyə sektorunda maliyyəleş-

mə alətləri üzrə vergi yükü fərqləri yaranmış olurdu ki, bu da lizinq bazasının rəqəbətliliyinə mənfi təsir göstərirdi.

Vergi Məcəlləsində edilən son dəyişikliklə həm lizinq şirkətlərinə, həm də lizinq alan sahibkarlara aktivləri əldə edərkən ödənilmiş ƏDV məbləğlərini əvəzləşdirmə imkanları yaradılıb. Beləliklə, dəyişikliyin əsas məqsədi maliyyəleşmə alətləri üzrə bərabər vergi rejiminin yaradıl-

ması, səmərəliliyin artırılması, ƏDV-nin dəyər zənciri üzrə son istehlakçıya ötürülməsi yolu ilə vergi yükünün azaldılması, biznes subyektlərinə ödənilmiş ƏDV-ni əvəzləşdirmək hüququ verməklə vergi yükünün optimallaşdırılmasıdır.

Lizinq şirkətlərinin gəliri olan ssuda faizlərinin isə maliyyə xidmətləri kimi ƏDV-dən azad olunması davam etməkdədir. Bununla yanaşı, lizinq şirkətləri

tərəfindən aktivlər ƏDV ödənilmədən əldə edilsə, həmin aktivlərin maliyyə lizinqi çərçivəsində biznes subyektlərinə təqdim edilməsi üzrə həm aktivin dəyəri, həm də ssuda faizlərinin tam şəkildə ƏDV-dən azad olunması davam etdiriləcək.

Daha bir vacib dəyişiklik lizinq alanın maliyyə lizinqi müqaviləsi üzrə hüquq və öhdəliklərini digər şəxsə ötürdüyü halda lizinq verənə yeni alıcı arasında yaranan münasibətlərin maliyyə lizinqi hesab olunması, əvvəlki müqavilənin davamı sayılmasıdır.

Maliyyə lizinqi müqaviləsinə vaxtından əvvəl xitam verildikdə və həmin əməliyyat Vergi Məcəlləsinin 140.2-ci maddəsinin tələblərinə uyğun gəlmədiyi təqdirdə, belə əməliyyat maliyyə lizinqi hesab edilməyəcək. Bu zaman vergilərin dəqiqləşdirilməsi Vergi Məcəlləsinə əsasən aparılacaq.

Beləliklə, dəyişikliklərin yekun nəticəsində lizinq alətinin təşviqi və bu prosesdə iştirak edəcək subyektlərin bu alətdən daha çox istifadə etməsinə şərait yaranacaq.

Məşhur müğənni Filip Kirkorovun blogger Anastasiya (Nastya) İvleyevanın təşkil etdiyi “Çılpaq gecə” adlı tədbirdə iştirakına görə bütün Yeni il şoularından uzaqlaşdırıldı. Buna səbəb Rusiya ictimaiyyətinin “mavi gecəyə” kəskin reaksiyası səbəb olub. Hətta aralarında deputatların da olduğu bir sıra şəxslər Kirkorovun “xalq artisti” adının məsuliyyətinə yaraşmayan hərəkətlərinə görə bu adın ondan geri alınmasını tələb edib.

Qeyd edək ki, Azərbaycanda bəzi xalq artistləri də zaman-zaman xüsusi geyimləri ilə bağlı cəmiyyətin ciddi narazılığına səbəb olurlar.

Deputat Sabir Rüstəm-xanlı Kult.az-a açıqlamasında deyib ki, bu gün bəzi xalq artisti adı daşıyıcıları bu titulu yüngülləşdirib:

“Bu gün ekranın, sosial şəbəkələrin, medianın cəmiyyətin aşınmasında ciddi rolu var. Boşanmalar, intiharlar, əhali artımının dayanması, milli əxlaqla düz gəlməyən yaşayış tərzinə bəzi kimi şeylərdən qaynaqlanır. Düşünürəm ki, bu adların verilib-alınması məsələsi incəsənət aləmində söz-söhbətə səbəb olan mübahisəli mövzudur. Hər halda, dövlət, xalq sənətkarına etimad göstərir, ona fəxri ad verirsə, o da təkcə ekranda yox, həyatda da bu adın şərəfini, yüksəkliyini qoruyub saxlayır”.

Xalq artisti Nureddin Mehdiqanlı da sayta açıqlamasında bu məsələdə ümumi cəmiyyət qınağının vacibliyini vurğulayıb: “Əgər bir nəfərə fəxri ad verilsə, bilməlidir ki, ona verilən bu ad sıradan titul deyil, xalqın məsuliyyəti, dövləti təmsil edən şəxsin imzası ilə verilən bir addır və özünü buna uyğun aparmalıdır. Bu adı doğrultmayanlara ümumi cəmiyyət qınağı da olmalıdır. Hamı bilməlidir ki, dövlətin, millətin, xalqın mənafeyinə, adət-ənənəsinə, mədəniyyətinə, dəyərlərinə zidd olan davranış və əməllərinə görə cəzalandırılıb, adları adlardan, orden və medallardan, rütbələrdən məhrum edilən hərbi rütbəliklər, ədəbiyyat, sənət adamları var. Təcrübədə bu varsa, demək, hüquqi bir presedent, qanun, nizam var və buna uyğun davranmaq lazımdır”.

Bəs Azərbaycanda da Xalq artisti adına yaraşmayan hərəkətlər edən şəxslərə qarşı hansısa tədbirlər görülməyib? Bəziləri, ümumiyyətlə, fəxri ad məsələsinin sovet dövründən qalan ənənə olduğunu bildirir, artıq onun ləğv edilməsini təklif edir.

Qeyd edək ki, Dövlət Statistika Komitəsindən əldə etdiyimiz məlumata görə, hazırda ümumilikdə 4862 nəfər “Xalq” və “Əməkdar” fəxri adlarına görə aylıq Prezident təqaüdü alır.

Sonuncu dəfə Xalq artisti fəxri adı 2021-ci ildə bir nəfərə verilib - bu titulu S.Vurğun adına Rus Dram Teatrının aktyoru Fuad Osmanov layiq görüldü.

2020-ci ildə də bir nəfərə

Xalq artisti adı onlardan

alına bilər - deputatdan açıqlama

Fazil Mustafa: “Sənət kiminsə soyunmasına görə deyil, peşəkarlıq baxımından dəyərləndirilməlidir”

“Xalq artisti adını alanlar arasında bu ada layiq olmayanlar da var”

Xalq artisti adı verilib - bu, tarixən, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının müəllimi Elçin Həşimovdur.

2019-cu ildə Xalq artisti fəxri adına layiq görülənlər isə 10 nəfər olub ki, onlardan 5-i müğənni idi - Miri Yusif, Rəyayə Ayxan, Tünzalə Ağayeva, Cavan Zeynallı, İlqar Muradov.

Hazırda “Xalq” fəxri adına görə 259 nəfərə ayda 200 manat təqaüd ödənilir.

4603 nəfər isə “Əməkdar” fəxri adına görə ayda 150 manat təqaüd alır.

Mövzu ilə bağlı Milli Məclisin Mədəniyyət komitəsinin sədri Fazil Mustafa “Yeni Müsavat”a danışıb:

“Fəxri adların ləğv edilməsi məsələsinə birmənalı fikir bildirmək çətindir. Çünki bu adların ləğv olunması özü ilə həm də böyük problemlər ortaya çıxarır. Ayırı-ayrı insanlar artıq bu fəxri adları alıblar və cəmiyyətdə bu bir sosializm yarışına çevrilib. Biri fəxri ad alanda digəri də

bunu istəyir. Əsl sənət artıq bu adların müqayisəsində aparılır. Məsələn, kimin Xalq artisti fəxri adı varsa, o deməkdir ki, sənət aləmində bir pillə yuxarıdadır, Əməkdar artist adını alan ondan bir az aşağıdadır. Ümumiyyətlə, fəxri ad ala bilməyən isə özünü diskomfortda hesab edir. Ona görə də bu ənənəni başdan yaratmaq lazım idi. Belə ki, müstəqillik dövründən başlayaraq bu ənənəni sovet ənənəsi kimi müəyyən dərəcədə arxa plana atmalı idik. Daha çox nominasiyalar üzrə real qaliblərin müəyyənləşdirilməsi və onların həm də yaxşı imkan sahibinə çevrilməsini təmin etməli idik. Amma artıq dövr keçib.

İndi Xalq artisti adını almış şəxslərin arasında bu ada layiq olmayan insanlar da var. Lakin layiqli olanları da var. Bu layiqliliyi də müəyyən etmək subyektiv yanaşma ilə ola bilər.

Bu məsələlərdə düşündürücü amil odur ki, hər kəs aldığı ada uyğun da müəyyən davranışlar sergiləməlidir. Amma onu da düşünək ki, hansısa mədəni səviyyəsi yetərinə olmayan adamları bu mərtəbəyə qaldıranda onlar da nə etməli idi, gözlədiyimiz mədəni davranış göstərirdilər? Öz verdiqləri nədir, onu da nümayiş etdirirlər. Hansısa fəxri ad almaq insana əlavə mədəniyyət bəxş etmir. İnsan təbiətən necə formalaşıbsa, ona uyğun da davranır. Kimse soyunursa və yaxud qeyri-etik davranışlar nümayiş etdirsə, fəxri ad məsələsində nəzərə alınmaq lazımdır. Fikrimcə, onların davranışlarını proqnozlaşdıraraq, addım atmaq daha doğru olardı.

Amma bir məsələ də var. Xarici ölkələrdə də müəyyən sənət adamları hansısa belə bir soyunma və yaxud filmlərdə hansısa açıq-saçıq epizodlar çəkilir. Burada önəmli olan bunun cəmiyyətlərdə necə

qarşılınmasıdır. Əgər bizim cəmiyyətimizdə buna qarşı həqiqətən bir sərt reaksiya, narazılıq varsa, bu nəzərə alınmalıdır.

Bütövlükdə əsas diqqət kiminsə soyunub və yaxud soyunmamasına deyil, sənətə verilməlidir. Sənət peşəkarlıq baxımından dəyərləndirilməlidir. Yoxsa kimse özünü süni bir formaya salıb, hansısa bir geyimində fərqlilik göstərməyə çalışırsa, bu artıq ikinci dərəcəli məsələ olmalıdır.

Ümumiyyətlə, narahatlıq yaradan məsələ sənəti olmayan, yetərinə bu dəyərləri daşımayan adamların sənətkar adı ilə cəmiyyətə sınıması məsələsi olmalıdır. Çünki biz insanların geyiminə, şəxsi həyatına, davranışına bu qədər müdaxilə etsək, onda gerek çində olduğu kimi, cəmiyyət hamıya bir ölçülü standart versin, bu isə müasir dövrün standartlarına uyğun deyil.

Hər halda, etik davranış tələbləri cəmiyyətdə səslənsə, sənət adamları da bunu mütləq nəzərə almalıdır”.

Qeyd edək ki, Əməkdar artist Aygün Hümətovanın (Bəylər) ölümü fəxri adlarla bağlı məsələni bir daha gündəmə gətirmiş oldu. Sosial şəbəkələrdəki müzakirələrdə bir çoxları mərhum Aygün Hümətovaya niyə indiyə kimi Xalq artisti fəxri adı verilmədiyini sual edir, Mədəniyyət Nazirliyini və bu məsələyə dair təqdimat verən məmurları qınaq obyektinə çevirir. Bəzi xəbər saytlarında da bu tipli yazılar tirajlanır. Həmin

yazılarda müəlliflər Miri Yusif, Rəyayə Ayxan, Tünzalə Ağayeva kimi böyük ictimai rəğbətə malik olmayan müğənnilərə Xalq artisti adının hansı mənəti verildiyini sorğulayıb, onlarla müqayisədə mahir muğam ifaçısı Aygün Hümətovanın 2002-ci ildən bəri Əməkdar artist statusunda qalmasını ədalətsizlik hesab edir, keçmiş nazir Əbülfəs Qarayev günahlandırılıb. Əbülfəs Qarayev məsələ ilə bağlı Manset.az-a bildirib:

“Aygün Bəylər istedadlı və mənim hörmət etdiyim musiqçi idi. O, bütün tədbirlərdə fəal iştirak edirdi. Adın verilməsi mənim yadımda deyil. Amma mən ona böyük hörmətlə yanaşırdım. Allah ona rəhmət eləsin! Ona Xalq artisti adının verilməsinə gəldikdə, hər şeyin qanunu və vaxtı var. Mən ona hansı ad verməliydim ki? Ona Əməkdar artist adı verilmişdi, Xalq artisti adının verilməsi üçün müəyyən vaxt keçməliydi. Bir ad alandan sonra ikinci ad almaq üçün zaman keçməlidir. Onun da yəqin ki, hansısa səbəbləri olub.”

Əbülfəs Qarayev açıqlamasında fəxri adların (Əməkdar, Xalq) verilməsində biri ilə digərinin arasında müəyyən qədər vaxt keçməsi lazım olduğunu bildirib. Aygün Bəylərə 2002-ci ildə Əməkdar artist fəxri adı verilib. Əbülfəs Qarayev mədəniyyət naziri vəzifəsindən 2020-ci ildə azad edilib. O zaman bu məsələdən artıq 18 il vaxt ötmüşdü.

□ **Xalidə GƏRAY,**
“Yeni Müsavat”

DSMF: Pensiyalarda 10,8 faizlik indeksləşdirmə gözlənilir

Pensiyalarda 10,8 faizlik indeksləşdirmə gözlənilir. APA xəbər verir ki, bunu Dövlət Sosial Müdafiə Fondunun İdarə Həyyətinin sədri Himalay Məmişov 2023-cü ildə görülmüş işlərə dair keçirilən mətbuat konfransında deyib.

O bildirib ki, indeksləşmə yanvarın 1-dən hesablanacaq və artım fevral ayının pensiyasında vətəndaşlara veriləcək: “Mütləq olaraq pensiyalar artırılır. Dövlət başçısının tapşırığında bu istiqamətdə mesaj var”.

Fərqli dinlərə məxsus olan dünyaca məşhur şəxslərin İslamı qəbul etmələri faktları kifayət qədərdir. Onların sırasına daha biri qoşulub. Rusiyalı MMA (qarışıq döyüş sənəti) döyüşçüsü Aleksandr Emelianenko İslamı qəbul edib.

Məlumat üçün bildirdik ki, Alexander Emelianenko keçmiş ProFC Dünya Çempionudur. Döyüş sambosu üzrə defələrlə Rusiya və dünya çempionu, Avropa çempionudur. Rusiyalı idmançı peşəkar MMA-da 40 döyüş keçirib, 29-da qalib gəlib (20-si nokautla), 10 dəfə udub və bir döyüşü heç-heçə başa vurub.

Xatırladaq ki, A.Emelianenkonun İslamı qəbul etməsi barədə məlumatı Sport24-ə məşqçi Rəşad Maqomedəliyev verib. Məşqçi bildirib ki, İslamı qəbul etmək Emelianenkoya alkoqol asılılığından qurtulmağa kömək edib. "Mən çox şadam ki, inqış qardaşlarımız onu ayağa qaldırdılar və o, həqiqətən də bundan uzaqlaşdı", - deyir o qeyd edib. Maqomedəliyev əlavə edib ki, Emelianenko adını dəyişdirərək Abubakar qoya bilərdi.

İndiyə kimi bir çox məşhur şəxs İslamı qəbul edib. "Yeni Müsavat" onların bəzisi haqqında arayışları təqdim edir:

Boksçu Məhəmməd Əli

Kassius Marsellus Kley dünya boks tarixinin ən məşhur nümayəndələrindən sayılır. Hər kəs onu Kassius Kley yox, İslamı qəbul etdikdən sonra qəbul etdiyi Məhəmməd Əli adı ilə tanıyır. "Bütün zamanların ən böyük boksçusu" kimi ad qazanan Məhəmməd Əli ABŞ-da ilk İslam təşkilatının liderlərindən olub. Məhəmməd Əlinin İslama marağı 1960-cı ildə, cəmi 18 yaş olanda başlayıb. Həmin vaxt o, artıq Romada keçirilən Olimpiya Oyunlarında qızıl medal qazanmış məşhur boksçu idi. Kassius böyük qardaşı Rudi sayəsində dinə maraq göstərdi. Məhəmmədin böyük qardaşı olan Rudi Kley İslamı qəbul etmişdi və bu seçim Məhəmmədi dini öyrənməyə başlamağa ilhamlandırmışdı. Bundan əlavə, Məhəmməd həm də müsəlman olan dini lider və qaradərili hüquq müdafiəçisi Malkolm X-dən ilhamlanıb. Tədrisən Məhəmməd Əli İslam dini və onun prinsipləri haqqında getdikcə daha çox öyrənməyə başladı və 1964-cü ildə İslamı qəbul etdi və yeni adını - Məhəmməd Əlini qəbul etdi. O, müsahibələrindən birində demişdi:

"Doğru yolu tapdığımı düşünürəm. Elm və mərifət axtarıram və onu İslam vasitəsilə almışam".

Rusiyalı idmançı müsəlman oldu - İslamı qəbul edən məşhurlar

"Elm və mərifət axtarıram, onu İslam vasitəsilə almışam"

Şaxta, qar, güclü külək olacaq

Bu gün Bakıda və Abşeron yarımadasında hava şəraitinin dəyişən buludlu olacağı, arabir tutulacağı, əsasən yağmursuz keçəcəyi gözlənilir. Bu barədə Musavat.com-a Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, gecə bəzi yerlərdə arabir yağıntılı olacağı ehtimalı var. Mülayim şimal-qərb küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 0-3° isti, gündüz 4-7° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 763 mm cıvə sütunundan 767 mm cıvə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət 70-80 % olacaq.

Azərbaycanın rayonlarında əsasən gecə və axşam bəzi dağlıq və dağətəyi rayonlarda arabir yağıntılı olacağı, qar yağacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensiv olacağı ehtimalı var. Arabir duman olacaq. Qərb küləyi bəzi yerlərdə arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 2° şaxtadan 3°-dək isti, gündüz 5-8° isti, dağlarda gecə 5-10° şaxta, gündüz 3° şaxtadan 2°-dək isti olacaq.

Dua etdikdən sonra Ohayodakı evinə yollandı. Mayk alovlu pərəstişkarlarına öz imzası ilə kompüterdə yığılmış məktub qoyub və bu məktubda onları tezliklə rinqdə sevindirəcəyinə ümid etdiyini bildirib. Onun həbsinin ilk ilində İslamı qəbul etdiyi məlum olub. Daha sonra boksçunun Amerikanın qəhrəmanlarından biri və İslam Millətinin məşhur lideri Malkolm X-in müsəlman adının şərəfinə Malik Şabaz adını götürdüyü barədə söylənti yayılıb. Bu və ya digər şəkildə o özünü İslam qaydaları ilə yükləmədi. Hətta Mao Zedonq və Çe Gevara portretlərini döymə etdirdi, sonra da üzünə Maori döyməsi etdirdi ki, bu da müsəlman mömin üçün çox da yaxşı deyil. O, yaşlanana qədər İslamı tam başa düşmədiyini deyirdi. Bunun üçün Mayk bütün titullarını itirməli, imam qızı ilə evlənməli və qeyri-qanuni maddələrdən imtina etməli idi. Ancaq bugünkü qəhrəmanımız üçün əsas şok dörd yaşlı qızının qaçış zolağında kəməre ilişərək ölmesi oldu. Bundan sonra o, Həcc ziyarətini yerinə yetirdi və imanı daha da möhkəmləndi. Keçmiş çempion ərəb telekanallarından birinə müsahibə verərək İslamın ənənələrinə

əməl etmədiyini bildirir de, bu dinin onun həyatında böyük yer tutduğunu bildirib.

Hollivud rejissoru Oliver Stoun

Məşhur Hollivud rejissoru Oliver Stounun 27 yaşlı oğlu Şon Stoun da İslamı qəbul etdiyini açıqlamışdı. Şon Stoun İslamın şüalə qoluna mənsubdur. Maraqlıdır ki, Şon Stounun 1986-cı ildə "Tağım" filminə görə "Oskar" mükafatı qazanan atası, rejissor Oliver Stoun yəhudi, anası isə xristiandır. **"İslamı qəbul etmək xristianlıq, yaxud iudaizmdən uzaqlaşmaq deyil. Mən bu dinlərlə doğulmuşam. Bu o deməkdir ki, mən (s) Məhəmmədi və digər peyğəmbərləri qəbul edirəm. Mən məcəddə daxil olanda özümü yaxşı hiss edirəm. Mən inanıram ki, Allah təkdir və bu nöqtəyi-nəzərdən müsəlman, xristian, yaxud yəhudi olmağın vacib deyil"**, - deyir özünə Əli adını götürən Şon Stoun müsahibəsində bildirib.

Futbolçu Zinəddin Zidan

Zinəddin Zidan məşhur futbolçu, Fransa millisinin keçmiş lideri, peşəkar idmançıdır. Əlcəzair mənşəli olması Fransada onun hörmətli olmasına maneə olmayıb. Onun şəxsi həyatının çox hissəsi həmişə Avropa mətbuatı

və futbol azarkeşləri üçün nə məlum olaraq qalıb. Zidanın şəxsi həyatı hələ də sirdir. Zinəddinin əmisi oğlu Rabah Zidanın sözlərinə görə, dünya ulduzu olan Zidan müsəlmandır və bütün dini öhdəlikləri yerinə yetirməməsi istisna olmaqla, bunda heç bir utanc görmür. O deyib: **"Mən onun şəxsi həyatının ən xırda təfərrüatlarını bilirəm, amma özünün bunları açıqlamaq istəmədiyini nəzərə alaraq, həyatı haqqında əlavə bir şey söyləməyə cəsarət etmirəm. Zidan heç vaxt siqaret çəkmədi və spirtli içki içmədi, bununla da dinimizin qadağalarına əməl etdi"**, - deyir o qeyd edib.

Futbolçu Frank Riberi

Fransa millisinin və "Bavariya" futbol klubunun yarım-müdafiəçisi Frank Riberi də xristianlıqdan İslama gələnler arasındadır. Öz uşaqlıq sevgisi olan əlcəzairli Vahibə Belhami ilə evlənmək üçün bu addımı atıb. Katolik məzhəbinə qulluq edən fransız futbolçu Bilal adını qəbul edib. İslam dininin bütün ayinlərini icra edən Riberi dindar müsəlman

kimi tanınır. 2006-cı ildə Vahibə Belhami ilə ailə həyatı quraraq ulduz futbolçunun ailəsində Hizyə və Şahinəz adlı iki qızı və Seyf-əl İslam adında oğul övladı böyüyür.

Mügənni Canet Cakson
Ceksonlar ailəsinin (Maykl Cekson) ən kiçiyi olan Canet Cekson da İslamı qəbul edənlər sırasındadır. Məlumatla görə, onu bu mühüm addımı atmağa qərarli iş adamı və milyarder Vissam əl Mana vadar edib. İddiaya görə, 2012-ci ildə ailə qurduqdan sonra əri ondan xristianlıqdan imtina etməyi xahiş edib. O, 50 yaşlı müğənninin qarderobunda da köklü dəyişiklikdə israr edib. Canet açıq-saçıq geyimlər geyinməkdən imtina edib. Hətta səhnədə belə parlaq makiyaj etmir. O, hamiləlik dövründə hətta hicab da taxıb. Bu arada, Canet və Vissamın ilk övladı İssa artıq ad qoyma mərasimindən keçib. Qədim müsəlman adətinə görə, onun üzərində azan oxunub və şərəfinə qurban kəsilib.

Nigar HƏSƏNLİ,
"Yeni Müsavat"

ÜSAVAT

Son səhifə

N 4 (8377) 11 yanvar 2024

Yanvar

Alimlərdən şad xəbər: xərçəng peyvəndi bu tarixdə hazır olacaq

“Modern” şirkəti bildirib ki, dəri xərçənginin ən ciddi forması olan melanomanın müalicəsində irəliləyiş iki il ərzində reallığa çevrilə bilər. Şirkət 2025-ci ilə qədər bu xəstəliyə qarşı eksperimental peyvəndin hazır olacağını gözləyir. Bu barədə “Medical Xpress” məlumat yayıb.

Adi peyvəndlərdən fərqli olaraq, terapevtik peyvəndlər bədənin öz immun sistemini işğalçıya qarşı öyrətməklə müalicə edir. “Moderna” şirkətinin baş direktoru Stefan Bansenin sözlərinə görə, bu, onkologiyada yeni ümid və ya “immunoterapiya 2.0” deməkdir. Son klinik sınaqların nəticələri göstərir ki, “Moderna” peyvəndi melanoma xəstələrində residiv və ya ölüm riskini əhəmiyyətli dərəcədə azaldır. Bu məlumatlar onkologiya üçün böyük əhəmiyyət kəsb edir.

Alimlər əvvəlki sınaqların nəticələrini təsdiqləmək və ABŞ Qida və Dərman Administrasiyası (FDA) və Avropa Dərman Agentliyindən terapevtik peyvənd üçün təsdiq almaq üçün 2024-cü ildə 1000 nəfəri əhatə edən daha geniş “üçüncü mərhələ” tədqiqatı keçirməyi planlaşdırırlar.

Gənc girdiyi vazanın içindən çıxma bilmədi

ABŞ-da gənc oğlan qatıldığı şənlikdə çətin anlar yaşayıb. O, zarafat üçün girdiyi böyük dekorativ vazanın içində ilişib qalıb və çıxma bilməyib. Bu kadrın əks olunduğu görüntülər şənlikdə iştirak edənlər tərəfindən sosial şəbəkələrdə paylaşıb. “O, əvvəlcə gülürdü, lakin sonra kefi pozuldu. Qızlar onu sakitləşdirməyə və şənəltməyə çalışırdılar, digərləri isə vazanı sındırmaq yollarını müzakirə edirdilər”, - deyə hadisə şahidlərindən biri baş verənlərdən danışdı. Nəticədə vaza çəkilərək sındırılıb və oğlan xilas edildi. Həmin görüntülər sosial şəbəkə istifadəçiləri tərəfindən gülüşlə qarşılanıb. “Düşündüm ki, o, bütün həyatımı bu vazada keçirəcək”, - deyə şərhçilərdən biri zarafat edib.

Cənubi Koreyada it əti istehlakı ilə bağlı qadağa gündəm oldu

Cənubi Koreyada it ətinin istehlakını qadağan edən qanun qəbul edilib. Belə ki, iti yemək üçün öldürən hər kəs üç ilə qədər həbs oluna və ya 30 milyon wona (38,7 min manat) cərimə ilə cəzalandırıla bilər. Yemək üçün it yetişdirən və ya bilərəkdən evdə itlərdən hazırlanmış məhsulları alan, daşıyan, saxlayan və ya satan hər kəsi də cərimə və həbs cəzası gözləyir.

Qeyd edək ki, Cənubi Koreyada it ətindən hazırlanan Xatırladaq ki, qanun hələ yeməklər dərman sayılır və layihə şəklində müzakirə olunduğu üçün qanun hələ qəbul edilməyib.

NASA-nın Aya göndərdiyi aparat ilk selfisini göndərdi, problem aşkarlandı

“Astrobotic” şirkəti tərəfindən NASA missiyaları, o cümlədən kommersiya yükləri üçün hazırlanan “Peregrine” Aya eniş aparatı ilk fotosəkilini göndərmişdir. Bununla da gəminin hərəkət sistemində texniki problemlər olduğu təsdiqlənib. Bu barədə “Astrobotic” şirkətindən xəbər verilib. “Kosmosda olan” “Peregrine”-dən ilk şəklə alındı. Foto üçün istifadə edilən kamera üst platformaya quraşdırılıb və ön planda çox qatlı izolyasiyanı göstərir. Şəkilə bu izolyasiyanın zədələnməsi aydın əks olunub”, - deyər məlumatda bildirilib.

Şirkət vurğulayıb ki, bu hal

texniki problemlərin olması ehtimalını təsdiqləyib. Xatırladaq ki, yanvarın səkkizində ABŞ-ın “United Launch Alliance” (ULA) şirkəti Floridadakı Kanaveral burnundakı kosmodromundan “Peregrine” eniş aparatı da daxil olmaqla yükləri Aya çatdırmalı olan “Vulcan” raketini buraxıb. Məlumatla görə, modul raketdən ayrıldıqdan bir neçə saat sonra Günəşə istiqamətlənmə ilə sabit mövqə tutmasına mane olan nasazlıqla qarşılaşıb. Bundan sonra nasazlıq səbəbindən kosmik gəminin Aya yumşaq eniş etmək qabiliyyətinin risk altında ola biləcəyi vurğulanıb.

merlər ayağa qalxıblar. Təsərrüfat sahiblərinin sözlərinə görə, qadağa onların işlərinin sonu olacaq. Bu səbəbdən fermerlər təhdidlərə əl atıblar və qanun qəbul edildicəyi təqdirdə artıq ehtiyac olmadığı üçün milyonlarla iti küçələrə buraxacaqlarını bildiriblər.

Qeyd edək ki, ölkədə restorantlar və qəlyanaltılar üçün itlər donuz və ya inək kimi xüsusi fermalarda yetişdirilir.

Koreya hökumətinin məlumatına görə, 2023-cü ildə Cənubi Koreyada təxminən 150 it yetişdirmə ferması, 34 kəsim məntəqəsi, 219 paylama şirkəti və menyusunda it əti olan 1 600-ə yaxın restoran fəaliyyət göstərmişdir.

Fırtınadan əvvəl sakitlik: argentinalılar möhtəşəm təbiət hadisəsinə şahid oldular

Argentina sakinləri qasırğa zamanı qorxulu olmaqla yanaşı, möhtəşəm görünüşü ilə heyran qoyan təbiət hadisəsinin kadrlarını paylaşdıblar. Görüntülər Buenos-Ayresin kurort şəhəri olan Mar De Axodandır. Videoda dənizin və şəhərin üzərini örtən ağır buludlar əks olunub.

Qeyd edək ki, ölkədə artıq günlərdir davam edən əlverişsiz hava şəraiti bir sıra fəsadlar törədib, bəzi şəhərlərdə daşqınlara səbəb olub.

Bunları bilirsinizmi?

- * İtaliyada yeni prezident seçilərkən minlərlə vətəndaş bir-birinə apelsin ataraq bunu qeyd edir.
- * 1865-ci ilin fevral ayın bütövlənmədiyi yeganə tarixdir.
- * Tarix boyu ən çox film Drakulaya aid çəkilib.
- * Şokoladlı peçenye 1933-cü ildə istehsal olunub.
- * Al-Kapone öz 85 illik yubileyini Alkatras həbsxanasında qeyd edib.
- * 27 sentyabr turizm günü kimi bütün dünyada qeyd edilir.
- * 1990-cı ildə ABŞ-da 15 000 insanın tozсорandan xəsarət aldığı qeydə alınmışdır.
- * Elianora Ruzvelt gündə 3 dəfə şokolada çəkilmiş sarımsaq dilimləri yeyirmiş.
- * Bayt sözü səkkiz sözünün qısaldılmışıdır (by eight).
- * İudaizmdə qürub-gün batma sülkanın o anına deyilir ki, həmin vaxt qırmızını qaradan seçmək qeyri-mümkün olur.
- * Dünyada ən sadıq canlı erkək tülkülər hesab olunur bilirsinizmi niyə? Çünki ailədə diş tülkü həlak olarsa erkək tülkü ömrünün sonuna kimi “subay” yaşayır. Erkək tülkü həlak olarsa diş tülkü həmin an özünə yeni erkək kavalər axtarıb tapır.
- * Soğanın spesifik iyi onun torpaqdan canına çəkdiyi kükürdün iysidir.
- * Skunslar dəhşətli qoxuları ilə yanaşı ilan zəhərinə qarşı güclü immunitetləri vasitəsilə özlərini müdafiə edə bilirlər.
- * Ən uzun öpüş səhnəsinə “You’re in the Army Now” filmində izləmək olar. Öpüş 3 dəqiqə 3 saniyə davam edir.
- * Donuzlar göyə baxa bilmirlər.
- * Alman kimyaçısı Hennig Brand kükürdü sidik analizi zamanı aşkarlamışdır.
- * Bingemtonda (Nyu York) 9-cu sinif oğlan şagirdlərinin biş saxlaması qadağandır.
- * Dələlər ağacda daha sürətlə qaçırırlar nəinki yer üzərində.
- * İnsan burnunda 5 milyona yaxın iybilmə hüceyrələri mövcuddur. Alman ovçarkasında bu 220 milyona bərabərdir. Araşdırmalar göstərir ki, bu heyvanın iy bilmə qabiliyyəti insanınkindən 44 dəfə daha güclüdür.
- * ABŞ-ın qeyri-qanuni olaraq ölkəyə gələn gəliri qanuni olaraq daxil olan gəlirindən 10% çoxdur.
- * Filmlərdə ən çox yer alan idman növü boksdir.
- * Lentləbənzər soxulcanlar yemək tapmayarkən öz özlərini yeyən yeganə canlıdır.
- * Alyaksa universiteti 4 müxtəlif saat qurşağında yerləşir.
- * Amerikanın bütün prezidentləri eynək taxırlar. Hərçənd ki, ictimai çıxışları zamanı onu çıxaranları var.
- * BiG Ben binanın deyil saat tamam olarkən eşidilən iri zəng mexanizminin adıdır.
- * Elizabeth Taylorun iştirakı ilə çəkilmiş Kleopatra filminin Misirdə yayımlanması qadağan olunmuşdur. Səbəb aktrisanın yəhudi soyundan olması idi.
- * Yunan Allahlarının yeməyinin adı Ambroziyadır.
- * Napoleon öz qullarını onun ayaqqabılarını geyinib genəltməyə məcbur etmiş.
- * Kentukkidə arxa cibdə dondurma gəzdirmək qadağandır.
- * İndiana ştatında sarımsaq yeyən insanın ictimai transportdan yarım saatdan artıq istifadə etməsi qadağandır.

Alimlər insan ömrünü 16 il uzatmağın sadə yolunu tapıblar

ABŞ-ın Pensilvaniya Dövlət Universitetinin bir qrup alimi zoğalın faydalı xüsusiyyətini kəşf edib. Araşdırmanın nəticələri “The Journal of Nutrition” jurnalında dərc olunub. Alimlərin araşdırmasına görə, zoğal gündəlik istifadə edildikdə ölüm riskini 31 % azaldır ki, bu da ömrü orta hesabla 16 il uzadır.

Elmi işin müəllifləri səkkiz il ərzində 37 min insanın sağlamlıq vəziyyəti ilə bağlı məlumatları təhlil ediblər. Onlar tədqiqat iştirakçıların qida rasionu və onun insanların orqanizminə təsiri haqqında məlumat toplayıblar. Xüsusilə alimlər giləmeyvənin tərkibində olan flavonoidlərlə maraqlanıblar. Onlar geniş farmakoloji fəaliyyət spektri ilə seçilir.

Giləmeyvələr xoleretik, bakterisid, spazmolitik, kardiotonik təsirlərə malikdir, qan damarlarının kövrəkliyini və keçiriciliyini azaldır, radionuklidləri bədənəndən çıxarmağa qadirdir, həmçinin xərçəng xəstəliyi əleyhinə təsir göstərdiyi sübut edilib.

Məlum olub ki, ölüm riskini ən çox zoğal (31%), qaragilə (21%) və çiyələk (14%) azaldır. Müəlliflərin fikrincə, ən yaxşı təzə giləmeyvə yeməkdir, lakin mövsümdənəknər dövrdə mürəbbə, kompotlar və ya tərkibində çoxlu şəkər olan digər yeməklər istisna olmaqla, istənilən formada giləmeyvə yemək məqsədəuyğundur.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Baş redaktor:
Nazim SABİROĞLU

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

“Yeni Musavat”ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, “Son dəqiqə” MMC-nin mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-ci məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ
Sifariş: 81
Lisensiya N: B 114
SAVİ: 1.500